

Пояснювальна записка

до кваліфікаційної роботи
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на тему:

**«Аналіз фінансової стійкості місцевих бюджетів (на прикладі
бюджету Рівненської міської територіальної громади)»**

Виконала:

студентка 4 курсу денної форми
навчання спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»
Панасюк Інна Миколаївна

Керівник:

к.е.н., доц.
Ляхович Ольга Олександрівна

Рецензент:

к.е.н, доц.
Скаковська Світлана Степанівна

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ.....	8
1.1. Сутність фінансової стійкості місцевого бюджету.....	8
1.2. Методичні засади забезпечення фінансової стійкості місцевого бюджету.....	15
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БЮДЖЕТУ РІВНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	25
2.1. Загальна характеристика бюджету Рівненської міської територіальної громади.....	25
2.2. Аналіз доходів та витрат бюджету Рівненської міської територіальної громади.....	31
2.3. Аналіз показників фінансової стійкості бюджету Рівненської міської територіальної громади.....	44
РОЗДІЛ 3. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БЮДЖЕТУ РІВНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	58
3.1. Шляхи підвищення фінансової стійкості бюджету Рівненської міської територіальної громади.....	58
ВИСНОВКИ.....	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	68
ДОДАТКИ.....	72

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота бакалаврського рівня вищої освіти на тему: «Аналіз фінансової стійкості місцевих бюджетів (на прикладі бюджету Рівненської міської територіальної громади)» / І.М. Панасюк. Рівне : НУВГП, 2025. 85 с.

У даній роботі досліджено методологію оцінки фінансової стійкості місцевих бюджетів і виконано аналіз бюджету Рівненської МТГ; ідентифіковано ключові компоненти стійкості (фіскальну автономію, збалансованість, управління ризиками), застосовано фінансово- коефіцієнтний аналіз, SWOT- аналіз і сценарне моделювання, а також запропоновано заходи з диверсифікації доходів, оптимізації витрат, програмно- цільового бюджетування й створення резервного фонду для підвищення адаптивності й автономності бюджету.

Ключові слова: фінансова стійкість, бюджетна автономія, ризик- менеджмент, програмно- цільове бюджетування, диверсифікація доходів.

ABSTRACT

Bachelor's qualification thesis on the topic: *“Analysis of the Financial Stability of Local Budgets (on the Example of the Budget of the Rivne City Territorial Community)”* / I.M. Panasiuk. Rivne: National University of Water and Environmental Engineering, 2025. 85 p.

This thesis explores the methodology for assessing the financial stability of local budgets and analyzes the budget of the Rivne City Territorial Community. It identifies key components of financial stability (fiscal autonomy, budgetary balance, risk management), applies financial-ratio analysis, SWOT analysis, and scenario modeling, and proposes measures for revenue diversification, expenditure optimization, implementation of program-targeted budgeting, and the creation of a reserve fund to improve the adaptability and autonomy of the budget.

Keywords: financial stability, budget autonomy, risk management, program- targeted budgeting, revenue diversification.

ВСТУП

У сучасних умовах реформування публічного управління в Україні особливої уваги набуває проблема фінансової спроможності місцевих бюджетів. Одним із ключових чинників сталого соціально-економічного розвитку територіальних громад є забезпечення фінансової стійкості їхніх бюджетів. Саме завдяки фінансово збалансованому бюджету місцеві органи влади здатні ефективно реалізовувати свої повноваження, задовольняти потреби населення, фінансувати пріоритетні напрями розвитку та забезпечувати стабільність місцевих фінансів у коротко- і довгостроковій перспективі.

Фінансова стійкість місцевого бюджету розглядається як ключова характеристика бюджетної системи, яка відображає її спроможність функціонувати в умовах змін економічного середовища, макрофінансових коливань, загроз та обмежень. У контексті війни, економічної нестабільності, міграційних процесів і зростання навантаження на місцеві бюджети особливо важливим стає забезпечення фінансової рівноваги та здатності громади до самофінансування.

З урахуванням того, що місцеві бюджети є основним інструментом реалізації бюджетної політики на регіональному рівні, зростає потреба у всебічному вивченні механізмів забезпечення їх фінансової стійкості. Успішне функціонування місцевого самоврядування значною мірою залежить від того, наскільки збалансованою та передбачуваною є дохідна база громади, наскільки ефективно розподіляються видатки, чи дотримується бюджетна дисципліна, та чи існують достатні фінансові резерви для реагування на виклики.

З огляду на адміністративно-територіальну реформу, яка завершилася в Україні у 2020 році, та нові підходи до формування міжбюджетних відносин,

фінансова спроможність територіальних громад стала предметом активного наукового обговорення. У результаті децентралізації органи місцевого самоврядування отримали ширші повноваження, а разом з ними – і більшу відповідальність за наповнення бюджету, забезпечення ефективного використання ресурсів та досягнення бюджетної самодостатності.

Водночас процеси децентралізації супроводжуються низкою труднощів: нерівномірним економічним розвитком регіонів, залежністю багатьох громад від трансфертів із державного бюджету, недостатнім рівнем податкової культури, недосконалістю нормативно-правової бази, обмеженістю ресурсів для капітальних інвестицій тощо. Це, у свою чергу, зумовлює необхідність пошуку оптимальних механізмів управління місцевими фінансами та підвищення рівня бюджетної стійкості.

У контексті цієї проблематики значний внесок зробили українські науковці, які протягом останніх десятиліть активно досліджували питання бюджетної децентралізації, фінансової самодостатності територіальних громад, фіскальної політики на місцевому рівні. Зокрема, у працях О. Кириленка обґрунтовано сутність фінансової стійкості як багатовимірного явища, що охоплює як фіскальну автономію, так і здатність до довгострокового планування. І. Лютий [16] зосереджує увагу на ризиках фіскальної залежності та пропонує критерії оцінювання стійкості місцевих фінансів. А. Крисоватий у своїх дослідженнях визначає необхідність комплексного підходу до формування бюджету громади з урахуванням динаміки зовнішнього середовища [14]. Ю. Пасічник аналізує інституційну основу забезпечення фінансової стабільності територій, акцентуючи увагу на інструментах бюджетного регулювання [13]. У працях І. Чугунова та О. Білоус обґрунтовано роль стратегічного планування у зміцненні фінансової дисципліни та ефективного управління доходами і видатками [17].

Проте, незважаючи на наукове опрацювання проблеми, фінансова стійкість місцевих бюджетів залишається складним і багатогранним явищем, що потребує постійного моніторингу, аналізу та адаптації методик

оцінювання. Особливо це стосується міських громад, таких як Рівненська міська територіальна громада, яка є одним із найбільших економічних центрів Рівненської області.

Рівненська міська громада має значний потенціал у сфері економічного розвитку, інфраструктурного оновлення, інвестиційної діяльності. Проте й вона стикається з проблемами бюджетної незбалансованості, зміни дохідної бази, ризиками зменшення податкових надходжень та зростанням соціальних видатків. [18] У цьому контексті дослідження фінансової стійкості бюджету Рівненської МТГ є надзвичайно актуальним та важливим як з теоретичного, так і з практичного погляду.

Метою даної роботи є комплексне дослідження фінансової стійкості бюджету Рівненської міської територіальної громади з урахуванням сучасних викликів, тенденцій соціально-економічного розвитку та механізмів місцевого фінансового управління.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- дослідити теоретичні основи та методологічні підходи до визначення фінансової стійкості місцевих бюджетів;
- узагальнити критерії та показники, що використовуються для оцінювання рівня бюджетної стійкості;
- проаналізувати структуру та динаміку доходів і видатків бюджету Рівненської міської територіальної громади;
- визначити основні чинники, що впливають на фінансову стійкість громади;
- розрахувати показники бюджетної самодостатності, автономності, стабільності;
- ідентифікувати основні ризики для бюджету громади у середньостроковій перспективі;
- запропонувати шляхи удосконалення фінансового управління з метою підвищення рівня стійкості бюджету.

Об'єктом дослідження є фінансова система місцевого самоврядування, а саме - бюджет Рівненської міської територіальної громади.

Предметом дослідження є процеси формування, розподілу та використання бюджетних ресурсів на рівні громади, механізми забезпечення її фінансової стійкості.

У процесі дослідження використано широкий спектр загальнонаукових і спеціальних методів: аналізу і синтезу, індукції і дедукції, статистичного порівняння, табличних і графічних методів, а також елементи SWOT-аналізу для виявлення сильних і слабких сторін бюджетного процесу.

Інформаційною базою роботи слугують нормативно-правові акти, що регламентують бюджетну політику в Україні (Бюджетний кодекс України [1], закони України «Про місцеве самоврядування» [3], «Про місцеві державні адміністрації» [4], тощо), офіційні дані Державної казначейської служби України, Державної служби статистики, Міністерства фінансів України, фінансова звітність Рівненської міської ради, аналітичні матеріали, наукові статті, монографії українських дослідників. Наукова новизна роботи полягає у систематизації підходів до аналізу фінансової стійкості місцевих бюджетів, адаптації методичних інструментів до умов функціонування конкретної громади, обґрунтуванні практичних напрямів удосконалення фінансової політики на місцевому рівні з урахуванням ризиків та можливостей поствоєнного розвитку [19]. Практичне значення дослідження полягає в тому, що його результати можуть бути використані органами місцевого самоврядування для розроблення та реалізації фінансових стратегій, підвищення ефективності використання бюджетних коштів, оптимізації дохідної бази та забезпечення стійкого розвитку територіальної громади.

Таким чином, тема роботи є надзвичайно актуальною, відповідає сучасним тенденціям наукового пошуку та практичним потребам фінансової децентралізації. Дослідження фінансової стійкості місцевого бюджету на прикладі Рівненської міської територіальної громади дозволяє не лише оцінити рівень бюджетної самодостатності, а й запропонувати інструменти

підвищення її ефективності з метою забезпечення добробуту населення і стабільності місцевого розвитку. [20]

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ

1.1. Сутність фінансової стійкості місцевого бюджету

Фінансова стійкість місцевого бюджету є основою ефективного функціонування органів місцевого самоврядування, і одна з ключових складових для забезпечення стабільності розвитку територіальних громад [3], [6]. Це поняття відображає здатність місцевих бюджетів витримувати різноманітні економічні виклики, а також зберігати здатність до стабільного фінансування соціальних послуг, інфраІОС структурних проектів та розвитку громади загалом [12; 23]. Без фінансової стійкості місцеві бюджети не здатні виконувати основні функції – забезпечення соціальних гарантій, підтримку базових інфраструктурних об'єктів, впровадження інвестиційних проектів та інших ініціатив, які сприяють сталому розвитку.

Фінансова стійкість бюджету на місцевому рівні вимагає не лише ефективного використання наявних фінансових ресурсів, а й здатності громади адаптуватися до зовнішніх економічних змін, кризових явищ, коливань на ринку праці, впливу змін у державному бюджетному законодавстві, а також урахування соціально-економічної ситуації на території. Вона вимагає постійної уваги до структури доходів місцевого бюджету, ефективного управління видатками, підтримання платоспроможності бюджету та гарантування стабільності фінансування основних соціальних програм [7; 24].

Фінансова стійкість місцевого бюджету не є самоціллю, вона є лише засобом для досягнення стратегічних цілей розвитку громади. Тому необхідно з'ясувати, що саме складає основу фінансової стійкості бюджету і які фактори впливають на його здатність до стабільного функціонування.

Класифікація фінансової стійкості місцевих бюджетів здійснюється за низкою взаємопов'язаних ознак, які дозволяють всебічно оцінити їхню спроможність витримувати зовнішні та внутрішні шоки, планувати розвиток і збалансовувати доходи й видатки [20].

За рівнем фіскальної автономії автономні бюджети, сформовані переважно з власних податкових надходжень, свідчать про достатню внутрішню спроможність громади забезпечувати свої потреби без постійної підтримки центру: це забезпечує гнучкість реагування на локальні економічні коливання і зменшує політичні ризики, пов'язані з рішеннями вищих рівнів влади. Залежні бюджети, навпаки, демонструють високу вразливість до змін міжбюджетної політики, оскільки істотну частину їхніх ресурсів становлять дотації та субвенції, отож будь-яке скорочення таких трансфертів може призвести до дефіциту та неузгодженості фінансового планування [24]. Змішані бюджети поєднують ці підходи: помірною питомою вагою власних надходжень та трансфертів дозволяє утримувати баланс між автономією та стабільною підтримкою, водночас вимагаючи від керівництва громади високого рівня аналітики та прогнозування.

За збалансованістю виконання профіцитні бюджети забезпечують формування фінансових резервів, які можуть бути спрямовані на довгострокові інвестиційні проєкти й економічні подушки безпеки у кризових ситуаціях. Балансні бюджети, що рівномірно співвідносять доходи та видатки, демонструють задовільне бюджетне планування, але залишаються без «буферу» для непередбачених витрат, вимагаючи точного прогнозування та жорсткого контролю [26]. Дефіцитні бюджети змушені залучати позички або відкладати важливі проєкти, що посилює фінансове навантаження та обмежує можливості для інновацій.

За горизонтом бюджетного планування короткострокові бюджети пристосовані до оперативних викликів і передбачають планування протягом одного року, проте вони не враховують довгострокових зобов'язань із соціальних чи інфраструктурних проєктів. Середньострокові бюджети з

горизонтом у два–три роки інтегрують стратегічні пріоритети з економічними прогнозами, що дає змогу краще координувати капітальні й поточні видатки відповідно до середньострокових макроекономічних тенденцій. Довгострокові бюджети з горизонтом понад п'ять років необхідні для реалізації масштабних інвестиційних програм, наприклад, у транспортну чи енергетичну інфраструктуру, і вимагають високого рівня аналітичного забезпечення та гнучких механізмів коригування.

Ризиковий профіль управління визначає ступінь упевненості громади у власних прогнозах та готовність до експериментів: консервативні стратегії обмежують запозичення і націлені на збереження існуючого балансу, збалансовані включають помірковані інвестиції із розподілом ризиків, а агресивні готові до значних запозичень заради потенційно високої віддачі. Така класифікація допомагає обрати відповідні інструменти фінансування та врахувати ступінь прийнятного ризику.

Наявність фінансового резерву забезпечує здатність реагувати на надзвичайні ситуації без залучення зовнішніх джерел. Резервні бюджети, які системно формують цільовий фонд, можуть більш оперативно покривати непередбачені витрати, тоді як нерезервні змушені залежати від централізованих механізмів чи ринкових позик, що обмежує їхню реакційну спроможність.

У комплексі ці класифікаційні ознаки створюють багатовимірну модель оцінювання, що дозволяє органам місцевого самоврядування належно адаптувати фінансову політику до специфіки економічного середовища, демографічних викликів та соціальних пріоритетів кожної громади, забезпечуючи як короткострокову збалансованість, так і довгострокову сталість розвитку.

Фінансова стійкість місцевого бюджету залежить від кількох основних факторів. Ці фактори мають прямий вплив на здатність місцевих органів влади ефективно виконувати свої функції та стабільно забезпечувати фінансування соціальних програм.

Одним із основних факторів є економічна ситуація в територіальній громаді. Рівень економічного розвитку території безпосередньо впливає на можливість залучення достатньої кількості фінансових ресурсів для місцевого бюджету. Якщо на території громади розвиваються виробництво, комерція, підприємництво, то це створює можливості для значних надходжень від податків і зборів, що забезпечують стабільність фінансів місцевого бюджету.

Таблиця 1.1

Підходи до визначення фінансової стійкості місцевого бюджету

Підхід до визначення фінансової стійкості	Опис підходу	Ключові показники	Представники
Бюджетно-балансовий підхід	Фінансова стійкість полягає в здатності органів місцевого самоврядування забезпечити баланс між доходами та видатками бюджету без залучення надмірних зовнішніх ресурсів.	Коефіцієнт дефіциту бюджету, рівень стабільності доходів та видатків	О.М. Білоус, М.Г. Скиба
Фінансово-аналітичний підхід	Оцінка фінансової стійкості за допомогою системи показників бюджетних надходжень і видатків, аналіз фінансових потоків на рівні громади.	Динаміка доходів і видатків, фінансовий результат, рівень податкових надходжень	Л.Л. Тарангул, І.О. Луніна
Інституційний підхід	Врахування ефективності управління фінансовими ресурсами, організаційної та правової стабільності бюджетного процесу.	Рівень інституційної автономії, наявність внутрішнього контролю	А.М. Головашенко, В.Ю. Пархоменко
Системний підхід	Врахування взаємодії місцевого бюджету з іншими елементами соціально-економічної системи на рівні громади та держави.	Показники взаємозв'язку між місцевим і державним бюджетами, вплив зовнішніх економічних факторів	Н.О. Рогова, О.П. Кириленко

* Джерело: складено автором на основі [14; 34]

Водночас в умовах економічних криз або депресії на місцевому рівні, коли підприємства зменшують свою економічну активність, а рівень безробіття зростає, місцеві бюджети можуть зазнавати значних труднощів у залученні доходів. Зменшення податкових надходжень і падіння обсягів підприємницької діяльності створюють серйозні виклики для забезпечення фінансування поточних потреб громади, що зменшує фінансову стійкість.

Іншим важливим фактором є податкова система та структура доходів місцевого бюджету. Місцеві бюджети отримують доходи через систему

податків і зборів, що сплачуються юридичними та фізичними особами, що діють на території громади. Власні податкові надходження є одним із найбільш стійких джерел фінансування для місцевого бюджету, оскільки вони можуть бути використані для покриття поточних витрат та інвестування в розвиток території. Проте рівень власних доходів місцевого бюджету часто залежить від наявності стимулюючих заходів для підприємств і громадян, адже в умовах економічної стагнації податкові надходження можуть суттєво зменшуватись.

Таблиця 1.2

Фактори, що впливають на фінансову стійкість місцевого бюджету [22]

Група факторів	Приклади факторів	Оцінка впливу на фінансову стійкість
Економічні фактори	Динаміка валового регіонального продукту (ВРП), рівень зайнятості, стан інфляції, структура економіки	Прямий вплив на дохідну частину бюджету: збільшення ВРП підвищує податкові надходження
Соціальні фактори	Зміни в демографії (ріст чи зменшення чисельності населення), рівень бідності, міграція	Міграція може знизити кількість платників податків, що впливає на дохідну частину
Інституційні фактори	Якість місцевого управління, рівень розвитку фінансової та бюджетної інфраструктури, політична стабільність	Висока якість управління забезпечує ефективне використання ресурсів
Бюджетно-фіскальні фактори	Міжбюджетні трансферти, дотації, субвенції, обсяг державних фінансових ресурсів	Призначені для балансування місцевого бюджету в умовах дефіциту, однак надмірна залежність від них може загрожувати фінансовій стабільності
Політичні фактори	Політична ситуація на місцевому та державному рівнях, управлінські рішення щодо розподілу фінансових ресурсів	Політична нестабільність може призвести до зниження довіри до бюджетної політики

Залежність місцевих бюджетів від державних трансфертів (дотацій, субсидій) є ще одним важливим чинником, що впливає на фінансову стійкість. Оскільки місцеві бюджети часто не можуть покрити всі свої витрати за

рахунок власних надходжень, вони змушені покладатися на міжбюджетні трансферти з державного бюджету. Ці трансферти можуть мати різну форму - дотації на вирівнювання рівня бюджетної забезпеченості, субвенції на виконання конкретних соціальних чи інфраструктурних програм. Зміни в політиці міжбюджетних трансфертів можуть суттєво вплинути на фінансову стійкість місцевого бюджету, оскільки зменшення таких трансфертів або їх несвоєчасне надходження може призвести до дефіциту бюджету та неможливості виконати свої зобов'язання.

Не менш важливим фактором, що визначає фінансову стійкість місцевих бюджетів, є ефективність управління бюджетними ресурсами. Важливо не тільки забезпечити надходження коштів до бюджету, а й грамотно розподіляти їх між різними сферами витрат. Витрати повинні бути збалансованими і відповідати пріоритетам розвитку громади. Необхідно здійснювати постійний моніторинг і аналіз витрат, забезпечувати оптимізацію видатків та усувати дублювання функцій.

Фінансова стійкість місцевого бюджету має важливе значення для соціально-економічного розвитку громади. Вона є основою для реалізації стратегічних цілей розвитку територіальної громади, покращення якості життя мешканців, створення нових робочих місць, розвитку інфраструктури та забезпечення соціальних стандартів. Залежно від фінансової стійкості місцевого бюджету громада може здійснювати інвестиції в різноманітні програми та проекти, включаючи житлове будівництво, розвиток транспортної інфраструктури, модернізацію комунальних підприємств та інші ініціативи.

Забезпечення стабільних фінансів дає можливість місцевим органам влади інвестувати в майбутнє громади, створюючи умови для економічного зростання. З іншого боку, низький рівень фінансової стійкості може обмежити можливості для інвестицій, спричинити дефіцит бюджетних коштів та призвести до соціальних проблем, таких як зниження рівня соціальних послуг, зростання безробіття, зниження рівня якості інфраструктури.

Фінансова стійкість є основою для забезпечення функціонування освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення та інших соціальних послуг. Стабільний бюджет дозволяє місцевим органам влади виконувати свої зобов'язання перед громадянами, що позитивно впливає на рівень соціальної стабільності в громаді. Водночас нестабільність фінансів може викликати соціальні напруження, зменшення довіри населення до влади та збільшення кількості соціальних протестів.

Управління фінансовою стійкістю місцевого бюджету вимагає постійного моніторингу економічних показників, прогнозування та аналізу потенційних ризиків, які можуть вплинути на доходи та витрати бюджету. Крім того, важливо розробляти довгострокові стратегії, які дозволяють не лише стабілізувати поточну ситуацію, але й створювати умови для сталого економічного розвитку території.

Місцеві органи влади повинні активно працювати над збільшенням доходної частини бюджету через залучення інвестицій, підтримку підприємництва, покращення бізнес-клімату на місцях, а також здійснювати стратегічне планування витрат для забезпечення стабільності та прозорості бюджету. Важливим є також запровадження ефективних механізмів контролю за використанням бюджетних коштів, що забезпечує їхню раціональність і цільове використання.

Фінансова стійкість місцевого бюджету вирізняється як комплексна властивість, яка поєднує здатність генерувати достатні власні доходи з оптимальним управлінням видатковою частиною та адекватним інструментарієм ризик-менеджменту. З огляду на динамічність зовнішнього середовища (економічні цикли, правові трансформації, соціально-демографічні зсуви) вона виступає не лише показником поточної платоспроможності, але й індикатором довгострокової фінансової спроможності громади реалізовувати стратегію розвитку. У контексті бюджетно-балансового, фінансово-аналітичного, інституційного та системного підходів формування стійкості виступає результатом узгодження

фіскальної автономії, збалансованості видатків та побудови гнучких механізмів реагування на шоки (SWOT-аналіз, сценарне моделювання) .

Таким чином, фінансова стійкість місцевого бюджету є складним і багатогранним процесом, що включає взаємодію економічних, соціальних і управлінських чинників. Вона є необхідною умовою для сталого розвитку територіальних громад, ефективного надання соціальних послуг та підтримки інфраструктури. Збереження і підвищення фінансової стійкості місцевих бюджетів є важливим завданням для органів місцевого самоврядування, оскільки забезпечує довгострокову економічну та соціальну стабільність у громадах. Вона вимагає синергії між адекватним податковим навантаженням, прозорим і результативним розподілом бюджетних ресурсів, а також стратегічним плануванням із врахуванням можливих непрогнозованих подій. Підвищення стійкості бюджетних показників повинно базуватися на регулярному аналізі ключових економічних та інституційних факторів, проактивному управлінні ризиками й інтеграції принципів публічної підзвітності у бюджетний процес. Тільки така система заходів забезпечить довгострокову фінансову спроможність і стійкий розвиток територіальної громади.

1.2. Методичні засади забезпечення фінансової стійкості місцевого бюджету

Фінансова стійкість місцевого бюджету є визначальним фактором у забезпеченні ефективного функціонування органів місцевого самоврядування та сталого соціально-економічного розвитку територій. Забезпечення належного рівня фінансової стійкості дозволяє місцевим органам влади не лише здійснювати поточне бюджетне планування та виконання бюджету, але й формувати довгострокову фінансову політику, адаптовану до змін зовнішнього середовища.

Сучасна методологія забезпечення фінансової стійкості базується на системному підході до оцінювання фінансового стану місцевих бюджетів, аналізу ризиків, моделюванні сценаріїв розвитку, розробці превентивних заходів у разі загроз дестабілізації. На думку українських вчених, зокрема І. Луніної, Л. Тарангул [20], О. Кириленка, В. Опаріна, А. Василика, методичне забезпечення є невід'ємною складовою стратегічного управління місцевими фінансами, особливо в умовах фіскальної децентралізації та зростання відповідальності органів місцевого самоврядування за формування та використання бюджетних ресурсів [14; 18].

З огляду на це, важливо сформувати комплексну методичну основу, яка б включала:

- систему кількісних та якісних індикаторів фінансової стійкості;
- алгоритми аналізу бюджетного стану;
- принципи формування стабільного бюджету;
- інструменти управління ризиками;
- нормативно-правове підґрунтя застосування відповідних методик.

Методичні засади повинні бути уніфікованими, гнучкими та здатними до адаптації з урахуванням специфіки кожної громади. Це особливо актуально у випадку зміни політичної, економічної або воєнної ситуації, що прямо впливає на надходження доходів, обсяг державної підтримки та потреби населення в соціальних послугах.

Однією з центральних складових методичних засад є визначення системи показників оцінки фінансової стійкості. Більшість дослідників погоджуються, що комплексна оцінка має охоплювати фінансові, економічні, управлінські та інституційні аспекти функціонування місцевого бюджету [17].

До основних кількісних індикаторів фінансової стійкості місцевого бюджету, які пропонуються українськими науковцями, зокрема О. Кириленком [15] та Л. Тарангул [20], належать:

1. Рівень фінансової самостійності (відношення власних доходів до загального обсягу доходів бюджету).

2. Коефіцієнт трансфертної залежності (частка міжбюджетних трансфертів у структурі доходів).
3. Коефіцієнт покриття видатків доходами (співвідношення загального обсягу доходів до загального обсягу видатків).
4. Коефіцієнт ефективності видатків (відношення обсягу фінансування соціально значущих програм до загального обсягу видатків).
5. Коефіцієнт бюджетного навантаження (відношення сукупного боргу до власних доходів загального фонду).
6. Питома вага капітальних видатків у загальному обсязі (характеризує інвестиційну активність бюджету).
7. Показник стабільності дохідної частини бюджету в динаміці.

Окрім кількісних індикаторів, важливо враховувати й якісні параметри, серед яких:

- стабільність податкової бази;
- ефективність роботи фінансових структур громади;
- рівень відкритості та прозорості бюджетного процесу;
- наявність та якість стратегічного планування.

Комплексне використання зазначених показників дозволяє об'єктивно оцінити фінансовий стан бюджету, встановити рівень стійкості, виявити слабкі місця та визначити пріоритетні напрями вдосконалення бюджетного процесу.

Методично важливо проводити діагностику фінансової стійкості на основі не одного показника, а сукупності критеріїв, які відображають як поточний фінансовий стан, так і потенціал до розвитку або ризику фінансової дестабілізації. Для цього можуть застосовуватися як прості індексні методики (наприклад, інтегральна оцінка), так і більш складні інструменти – бальна шкала, SWOT-аналіз, моделі нечіткої логіки, сценарне моделювання тощо.

Наступною методичною складовою є стратегічне та середньострокове планування, яке базується на інтеграції цілей розвитку громади з можливостями місцевого бюджету. У Бюджетному кодексі України передбачено застосування середньострокового бюджетного планування з

горизонтом у 3 роки. Такий підхід забезпечує прогнозованість та поступовий розвиток бюджетної політики, дозволяє уникати ситуацій дефіцитності через несвоєчасне планування.

Особливу роль у забезпеченні стійкості відіграє програмно-цільовий метод (ПЦМ) складання місцевих бюджетів, що став обов'язковим з 2017 року для обласних, районних та міських бюджетів. Методика ПЦМ передбачає визначення цілей бюджетних програм, встановлення результативних показників, оцінку ефективності використання коштів.

Важливо, що завдяки ПЦМ:

- відбувається орієнтація не на витрати, а на результати;
- зменшується кількість неефективних або дубльованих видатків;
- можна виявити програми, які не досягають очікуваних результатів;
- зміцнюється прозорість бюджету для громади.

Одним із ключових елементів методичного забезпечення фінансової стійкості місцевих бюджетів є система управління ризиками, яка передбачає своєчасне виявлення потенційних загроз дестабілізації бюджетного процесу та вжиття превентивних заходів. Ризики, з якими стикаються місцеві бюджети, можна класифікувати на такі категорії:

- економічні ризики (нестабільність доходів, зниження ділової активності, інфляція);
- соціальні ризики (зростання видатків на соціальні виплати, непередбачувані соціальні програми);
- адміністративні ризики (неефективне управління фінансами, помилки в плануванні, корупція);
- зовнішні ризики (воєнні дії, епідемії, стихійні лиха, зміни законодавства).

Методологія управління ризиками включає:

1. Ідентифікацію ризиків - збирання інформації про потенційні загрози;
2. Оцінку ймовірності та впливу - побудова матриць ризиків;

3. Формування заходів реагування - запровадження планів дій у кризових ситуаціях;
4. Моніторинг і контроль - регулярний перегляд ризиків та адаптація заходів реагування.

З метою підвищення стійкості рекомендується формування резервного фонду місцевого бюджету, що дозволяє швидко реагувати на непередбачувані витрати або падіння доходів. Відповідно до ст. 24 Бюджетного кодексу України, резервний фонд може становити до 1% обсягу видатків загального фонду, що є мінімальним страховим механізмом, однак його методика формування потребує гнучкішого підходу в умовах нестабільності.

В умовах швидкоплинних змін бюджетна стабільність дедалі більше залежить від здатності органів місцевого самоврядування оперативно реагувати на зовнішні та внутрішні виклики. Для цього до існуючого алгоритму аналізу ефективно інтегруються інструменти майбутнього: сервіси штучного інтелекту для прогнозування податкової бази, цифрові платформи для моніторингу виконання програм та автоматизовані системи раннього попередження про відхилення від планових показників. Сучасні методичні підходи також передбачають використання цифрових технологій для забезпечення прозорості, підвищення аналітичної спроможності та ефективності управління бюджетом. Зокрема, до таких інструментів належать:

- системи електронного бюджету;
- платформи відкритих даних (Open Budget);
- геоінформаційні системи для просторового аналізу видатків;
- використання Business Intelligence (BI) для фінансової аналітики.

Створення єдиного аналітичного середовища на базі BI-рішень дає змогу в режимі реального часу зіставляти фактичні та планові дані за всіма бюджетними програмами. Це не тільки підвищує швидкість ухвалення рішень, але й дозволяє виявити «вузькі місця» фінансування ще на етапі складання проєктів видатків.

Разом із цим посилення стратегічного виміру бюджетного процесу потребує розробки сценаріїв розвитку з різною інтенсивністю макроекономічних шоків. Застосування технік «stressed-testing» бюджету – імітаційних випробувань в умовах глибоких економічних потрясінь – дозволяє протестувати стратегію формування доходів і оптимізації витрат та адаптувати її до найгірших сценаріїв.

Не менш важливою є інтеграція фінансового планування з просторовим аналізом. Завдяки ГІС-інструментам можна проаналізувати просторовий розподіл соціальних і капітальних видатків, виявити недофінансовані кластери та спрогнозувати демографічні зміни, які впливають на бюджетні пріоритети.

Нарешті, методичне забезпечення має передбачати постійний зворотний зв'язок: введення регулярних «бюджетних барометрів» – опитувань населення щодо пріоритетності видатків і рівня задоволеності якістю публічних послуг. Отримані дані стають незамінним джерелом для коригування стратегії та підвищують легітимність бюджетних рішень.

В поєднанні ці інноваційні підходи створюють комплексну методичну платформу, яка забезпечує не тільки стійкість бюджету в короткотерміновій перспективі, але й закладає підґрунтя для довгострокового, прогнозованого й прозорого розвитку територіальної громади. Застосування таких інструментів дає змогу покращити прогнозування доходів, оптимізувати видатки, підвищити прозорість перед громадою та створити підґрунтя для участі громадськості у бюджетному процесі.

У контексті удосконалення методичних підходів важливим є врахування міжнародного досвіду, адаптованого до українських реалій. Наприклад:

1. Європейські практики передбачають регулярну оцінку бюджетної стійкості на основі сценарного аналізу;
2. У багатьох країнах діє «правило золоті норми» - заборона фінансування поточних видатків за рахунок боргових ресурсів;
3. Муніципалітети використовують інструменти довгострокового планування на горизонті 5–10 років;

4. Поширеною практикою є застосування індикаторів фінансової відповідальності, що зобов'язують органи місцевого самоврядування забезпечувати збалансованість бюджету та уникати дефіциту.

Важливим напрямом методичного забезпечення є формулювання принципів, на яких повинні базуватися всі підходи до управління фінансовою стійкістю (табл.1.3).

Таблиця 1.3

Принципи забезпечення фінансової стійкості місцевого бюджету [12]

Принцип	Опис принципу	Вплив на фінансову стійкість
Принцип стабільності та передбачуваності	Забезпечення стабільності надходжень до бюджету за рахунок розширення бази доходів і контролю за їх надходженнями.	Забезпечує фінансову стійкість в умовах змін, знижує коливання доходів і витрат бюджету.
Принцип фінансової незалежності	Місцеві бюджети повинні бути здатні забезпечувати свою фінансову стійкість, не залежачи від зовнішніх джерел.	Зменшує ризики, пов'язані з втручанням державних органів, та підвищує автономію місцевого самоврядування.
Принцип збалансованості бюджету	Збалансованість доходів і видатків є основною вимогою для підтримання фінансової стійкості місцевих бюджетів.	Відсутність дефіциту і зайвих боргів сприяє стійкості і довгостроковій стабільності бюджету.
Принцип раціональності використання ресурсів	Витрати місцевих бюджетів повинні бути ефективними та відповідати реальним потребам населення та економіки.	Покращує використання фінансових ресурсів, підвищує ефективність бюджетних програм і знижує витрати.
Принцип довгострокового планування	Для досягнення фінансової стійкості необхідно стратегічно планувати бюджет на кілька років вперед, прогнозуючи майбутні доходи та витрати.	Забезпечує підготовленість до економічних змін, дозволяє планувати витрати і доходи на майбутні роки.
Принцип прозорості та відкритості	Всі етапи бюджетного процесу повинні бути відкритими для громадськості і враховувати її інтереси.	Підвищує довіру до органів місцевого самоврядування, сприяє залученню інвестицій та зменшує корупційні ризики.
Принцип адаптивності	Місцеві бюджети повинні мати можливість адаптуватися до змін зовнішнього і внутрішнього середовища.	Підвищує здатність місцевого бюджету реагувати на зміну економічної ситуації та на нові виклики.
Принцип соціальної орієнтованості	Орієнтація бюджетних програм на потреби найбільш вразливих верств населення.	Сприяє підтримці соціальної стабільності, знижує рівень соціальної нерівності та підтримує соціальні програми.

У свою чергу, вітчизняні науковці, такі як І.О. Луніна [19], В.М. Опарін [21], Л.Л. Тарангул [20], наголошують на необхідності інтеграції сучасних фінансових методик в бюджетний процес на місцевому рівні, зокрема в умовах воєнного стану, коли звичайні механізми планування не забезпечують достатньої гнучкості.

Законодавче поле для формування методичних засад визначене, зокрема, такими актами:

1. Бюджетний кодекс України [1] - основний документ, що регулює бюджетні правовідносини;
2. Податковий кодекс України [2] - визначає джерела наповнення доходної частини;
3. Закон України «Про місцеве самоврядування» [3] - регламентує повноваження органів місцевої влади;
4. Методичні рекомендації Міністерства фінансів України - щорічно оновлюються та деталізують алгоритми бюджетного планування, моніторингу, оцінки ефективності;
5. Накази Мінфіну щодо програмно-цільового методу, формування середньострокових планів та бюджетних запитів.

Важливо наголосити на значенні моніторингу та контролю, як завершального етапу методичної роботи з фінансовою стійкістю. Систематичний моніторинг виконання бюджету, аналіз динаміки ключових показників, порівняння з іншими громадами, а також внутрішній і зовнішній аудит дають змогу коригувати бюджетну політику в реальному часі.

Крім того, вагоме місце у сучасних методичних підходах займає оцінювання фінансової грамотності персоналу, відповідального за управління бюджетом. Необхідно регулярно підвищувати кваліфікацію працівників фінансових підрозділів органів місцевого самоврядування, розвивати навички стратегічного аналізу, користування ІТ-інструментами, а також навички комунікації з громадськістю. Методичні засади забезпечення фінансової

стійкості місцевого бюджету мають поєднувати кілька взаємодоповнювальних ліній роботи.

По-перше, необхідно вибудувати повноцінну систему індикаторів, що охоплюють як фінансові, так і позафінансові аспекти бюджетного процесу: від базових коефіцієнтів автономності та покриття видатків до показників прозорості, якості стратегічного планування й інституційної спроможності. Така система має давати змогу не лише діагностувати поточний рівень стійкості, а й прогнозувати його зміну під впливом різних внутрішніх та зовнішніх чинників.

По-друге, слід чітко формалізувати послідовність аналітичних процедур: збір і верифікація даних, побудова інтегральних індексів, проведення SWOT-аналізу та стрес-тестів, розробка сценаріїв змін макроекономічного середовища та юридичного поля. Інструменти кожного з етапів потрібно алгоритмізувати й стандартизувати – від внутрішньої форми бюджетного запиту до карт ризиків із визначеними ступенями ймовірності та наслідків.

По-третє, критичною є інтеграція методичних підходів із середньостроковим і довгостроковим бюджетним плануванням. Горизонт у три роки, передбачений Бюджетним кодексом, має стати каркасом для розгортання не лише фінансових, а й просторово-демографічних сценаріїв інфраструктурного розвитку. Програмно-цільове бюджетування в цьому контексті перетворюється на місток між тактичними видатками та стратегічними інвестиційними проєктами, дозволяючи співставити ресурсні можливості з очікуваними результатами за єдиними критеріями ефективності.

По-четверте, у методичній основі має бути закладено активне використання сучасних цифрових технологій. ВІ-платформи, ГІС-сервіси, автоматизовані системи раннього попередження та штучний інтелект для прогнозу доходної частини – усе це не просто технічні новації, а каталізатори підвищення аналітичної спроможності органів місцевого самоврядування. Вони дозволяють значно скоротити цикл бюджетного планування та

оперативно виявляти незбалансовані статті, формуючи наочну аналітику для ухвалення рішень.

По-п'яте, методологія має передбачати механізми зворотного зв'язку з громадськістю. Введення регулярних «бюджетних барометрів», публічних слухань, електронних платформ для подання пропозицій та скарг забезпечує двосторонню комунікацію, робить бюджетне планування відкритим і підзвітним. Це створює додатковий інструмент внутрішнього контролю, посилює легітимність управлінських рішень і знижує корупційні ризики.

Насамкінець, успіх методичного забезпечення залежить від постійного професійного зростання фінансових кадрів і розвитку інституційної культури. Регулярні навчальні програми, обмін досвідом між громадами, партнерства з академічними та міжнародними експертами забезпечують, щоб запропоновані методики не просто лежали на папері, а реально спрацювали у конкретних умовах.

Лише така багаторівнева методична платформа – з чіткою системою індикаторів, стандартизованими алгоритмами аналізу, середньостроковим плануванням, сучасними цифровими інструментами та активною участю громади – здатна забезпечити неухильний рух місцевого бюджету до фінансової стійкості. Вона створює передумови для гнучкого управління ресурсами, питання яких виходить за межі поточної сконцентрованості на балансі доходів і видатків, і стає складовою системи стратегічного розвитку території.

Таким чином, методичне забезпечення фінансової стійкості місцевого бюджету - це не лише набір інструментів і алгоритмів розрахунку, а цілісна система стратегічного управління, заснована на принципах обґрунтованості, збалансованості, прогнозованості та прозорості. Її ефективне застосування потребує не лише нормативної підтримки, але й високого рівня управлінської культури, розвитку інформаційної інфраструктури, налагодження зворотного зв'язку з громадянами та постійного вдосконалення.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БЮДЖЕТУ РІВНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

2.1. Загальна характеристика бюджету Рівненської міської територіальної громади

Фінансова стійкість місцевих бюджетів є базовим чинником забезпечення ефективного функціонування системи місцевого самоврядування. Зміцнення фінансової незалежності територіальних громад дозволяє реалізовувати завдання соціально-економічного розвитку, покращувати якість надання адміністративних та соціальних послуг, а також підвищувати рівень життя населення. Забезпечення стабільності місцевих бюджетів стало особливо важливим у контексті реформи децентралізації, яка передбачає передачу широкого кола повноважень і відповідальності на місця.

Загострення макроекономічної нестабільності, повномасштабна військова агресія проти України, зростання соціального навантаження на місцеві бюджети, вимоги адаптації інфраструктури та послуг до потреб внутрішньо переміщених осіб, відновлення пошкоджених об'єктів – усе це актуалізує потребу в об'єктивному аналізі реального стану фінансових ресурсів громад. У цих умовах ключового значення набуває здатність місцевих бюджетів забезпечувати фінансову самодостатність і стабільність, а також підтримувати бездефіцитне функціонування без критичної залежності від зовнішніх джерел фінансування.

Рівненська міська територіальна громада є одним із провідних центрів Західної України, що відзначається динамічним економічним розвитком,

потужним потенціалом у сфері освіти, охорони здоров'я, малого та середнього підприємництва. Її бюджет виконує важливу роль у фінансуванні пріоритетних напрямів життєдіяльності міста, забезпеченні функціонування інфраструктури та реалізації інвестиційних програм. Аналіз фінансової стійкості бюджету дозволяє оцінити можливості громади щодо самостійного управління ресурсами, утримання стабільного рівня видатків, покриття фінансових зобов'язань і протидії зовнішнім шокам.

Особливу увагу слід приділяти динаміці доходів і видатків місцевого бюджету, структурі дохідної частини, питомій вазі власних надходжень і трансфертів, рівню дефіциту або профіциту бюджету, а також обсягу місцевого боргу. Аналіз зазначених показників дозволяє виявити тенденції фінансового розвитку громади, сильні та слабкі сторони бюджетного менеджменту, ступінь залежності від державного фінансування, а також можливості для подальшого зростання власного фіскального потенціалу.

Оцінка фінансової стійкості бюджету Рівненської МТГ є також важливою передумовою для вироблення обґрунтованих управлінських рішень у сфері бюджетного планування, оптимізації податкової політики на місцевому рівні, вдосконалення механізмів міжбюджетних відносин та запровадження інструментів середньострокового і стратегічного прогнозування. Такий підхід забезпечує комплексне бачення фінансового становища громади, дає змогу сформулювати пріоритетні напрями бюджетної політики та визначити напрями підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами.

Бюджет Рівненської міської територіальної громади є ключовим інструментом реалізації завдань місцевого самоврядування, оскільки відображає фінансові ресурси, необхідні для задоволення нагальних потреб громади та підтримки її соціально-економічного розвитку. Упродовж 2022–2024 років на тлі макроекономічної турбулентності та воєнного стану в Україні структура бюджету Рівного зазнала суттєвих трансформацій, що стосуються як джерел формування доходної частини, так і напрямів

витрачання з огляду на соціальні пріоритети. Наведені нижче дані дають змогу простежити динаміку основних фінансових потоків і виявити взаємозалежність між різними статтями бюджету, а також з'ясувати, які внутрішні та зовнішні чинники зумовили помітні зрушення у доходах та видатках.

У 2022 році загальний обсяг надходжень до бюджету становив 3 356,3 млн грн. Протягом наступного року, незважаючи на обмеженість державних трансфертів та залишкові наслідки пандемії, надходження зросли до 3 553,3 млн (+5,9 %). Найбільш відчутним виявився стрибок у 2024 році, коли загальна сума доходів сягнула 4 075,2 млн грн (+14,7 % порівняно з попереднім роком). Причинами цього прискореного зростання стали пожвавлення діяльності бізнесу, яке супроводжувалося відновленням робочих місць і підвищенням фонду оплати праці, а також нарощування державних субвенцій на відновлення критичної міської інфраструктури та підтримку внутрішньо переміщених осіб.

Таблиця 2.1

Основні показники бюджету Рівненської міської територіальної громади
у 2022-2024 рр.

№	Найменування	2022		2023		2024	
		абс.	ПВ	абс.	ПВ	абс.	ПВ
		тис.грн.	%	тис.грн.	%	тис.грн.	%
1.	Надходження до бюджету, всього	3 356 292,55	100	3553288,51	100	4075158,75	100
1.1.	у т.ч. податкові надходження	2 553 029,88	76,07	2717695,13	76,48	2881954,83	70,72
1.2.	неподаткові надходження	199 209,55	5,94	224527,60	6,32	254663,77	6,25
1.3.	доходи від операцій з капіталом	54 237,98	1,62	38198,77	1,08	86367,94	2,12
1.4.	офіційні трансферти	549 815,14	16,38	572867,01	16,12	852172,21	20,91
2.	Видатки бюджету, всього	3 162 039,56	100,00	3570022,27	100	4181310,78	100
2.1.	у т.ч. міжбюджетні трансферти	42 191,84	1,33	390007,61	10,92	88058,45	2,11

3.	Кредитування	1 850,26	-	-1244,35	-	132,57	-
4.	Бюджетний дефіцит/профіцит	194 253	-	-16733,76	-	-106152,02	-

**Джерело: сформоване автором на основі [10; 31]*

Найвагомішою джерелом доходів залишаються податкові надходження: у 2022 році вони склали 2 553,0 млн грн, або 76,1 % від загальних надходжень; у 2023 році - 2 717,7 млн (76,5 %); у 2024 році - 2 881,9 млн (70,7 %). Абсолютне збільшення на 12,9 % за два роки свідчить про підвищення платоспроможності населення і активізацію малого та середнього бізнесу. Однак зменшення питомої ваги податкових надходжень у 2024 році пояснюється випереджальним темпом росту інших джерел, зокрема офіційних трансфертів та доходів від операцій з капіталом. Така зміна структури має подвійний ефект: з одного боку, вона підтверджує здатність громади залучати екстрені ресурси у вигляді субвенцій, а з іншого - збільшує її залежність від рішень центральних органів виконавчої влади. У разі скорочення трансфертів або зміни умов міжбюджетних відносин Рівненська міська громада опиниться перед ризиком зниження загального фінансового потенціалу.

Неподаткові надходження демонструють поступове, але помітне зростання: з 199,2 млн грн (5,9 %) у 2022 році до 224,5 млн (6,3 %) у 2023 році й 254,7 млн (6,3 %) у 2024 році. Підґрунтям цього зростання стала активізація діяльності муніципальних підприємств з адміністрування адміністративних зборів, посилення контролю за сплатою орендної плати за комунальне майно та земельні ділянки, а також вдосконалення процедури стягнення штрафів і пені. Результатом стало формування стабілізаційного буфера, який, хоч і поки що незначний, однак дає змогу зменшити фіскальний тиск на мешканців під час падіння податкових надходжень. Проте для посилення фінансової стійкості важливо подальше нарощення цього сегмента через розвиток нових платних сервісів та активніше залучення приватних інвестицій у муніципальні проєкти.

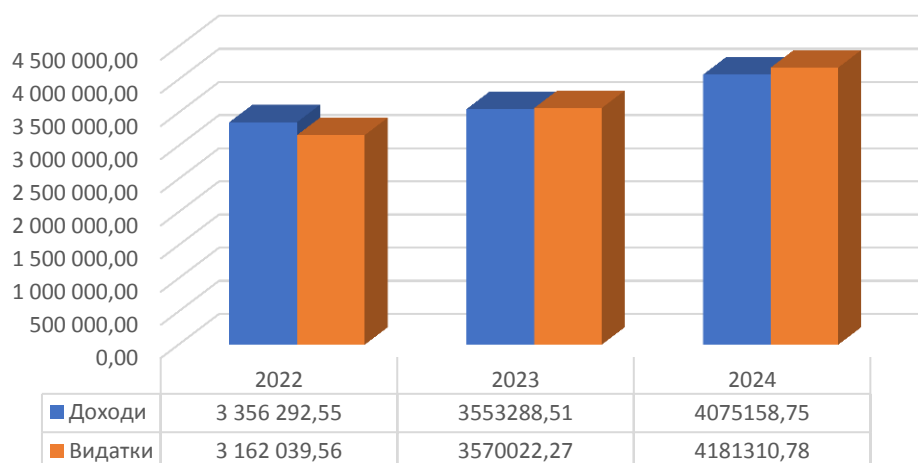

Рис.2.1. Динаміка доходів та видатків бюджету Рівненської міської територіальної громади у 2022-2024 рр.

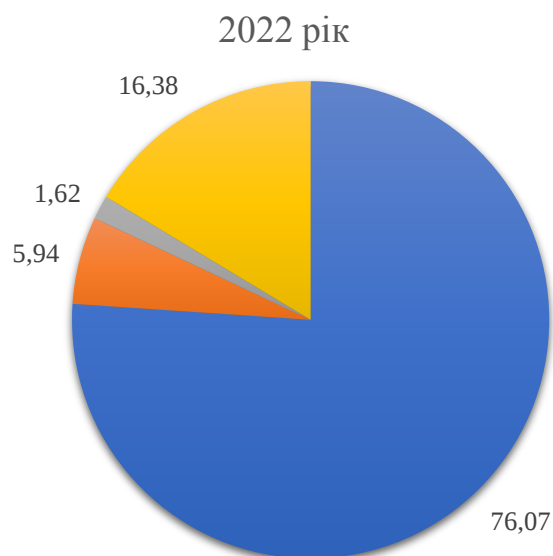
**Джерело: сформоване автором на основі [10; 31]*

Особливий інтерес викликають доходи від операцій з капіталом, які у 2022–2023 роках залишалися на рівні 54,2 млн (1,6 %) та 38,2 млн (1,1 %) відповідно, але в 2024 році суттєво зросли до 86,4 млн (2,1 %). Це різке зростання обумовлене серією аукціонів із продажу комунальних будівель і земель, проведених під час інвентаризації активів. Операції з капіталом є потенційно високодохідними, але потребують чіткої стратегії та планування. Відтак для сталого розвитку цієї статті необхідне створення довгострокового плану приватизації та оренди, а також нормативне врегулювання.

Офіційні трансфери в структурі доходів зросли з 549,8 млн (16,4 %) у 2022 до 572,9 млн (16,1 %) у 2023 і до 852,2 млн (20,9 %) у 2024. Різке збільшення в останньому році пов'язане з надходженнями поточних субвенцій на компенсацію витрат ЖКГ, підтримку внутрішньо переміщених осіб і відновлення інфраструктурних об'єктів, що постраждали внаслідок бойових дій. Хоча цей механізм дозволив оперативно мобілізувати додаткові ресурси, його непостійний характер створює виклики для довгострокового бюджетного планування. У зв'язку з цим необхідно ініціювати впровадження багаторічних субвенцій, що забезпечать прогнозованіший рівень фінансування пріоритетних програм.

Перехід до видаткової частини виявляє ще гостріші тенденції. Якщо у 2022–2023 роках видатки зросли з 3 162,0 млн до 3 570,0 млн (+12,9 %), то у 2024-му обсяг витрат досяг 4 181,3 млн (+17,1 % до 2023). Загалом приріст видатків (+32,2 % за три роки) значно перевищує приріст доходів (+21,5 %), що і призвело до зміни сальдо бюджету: від профіциту 194,3 млн (6,1 % видатків) у 2022 до дефіциту 16,7 млн (0,5 %) у 2023 та 106,2 млн (2,5 %) у 2024.

Основні драйвери зростання видатків - індексація заробітних плат працівників бюджетних установ (освітняни одержали підвищення на 30 %, медики – на 25 %), інфляційне коригування тарифів ЖКГ (зростання вартості енергоносіїв на понад 40 %), а також суттєве розширення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам і малозабезпеченим сім'ям (збільшення видатків на понад 120 млн у 2024). Реалізація капітальних проєктів додала бюджету ще близько 250–300 млн видаткових зобов'язань.

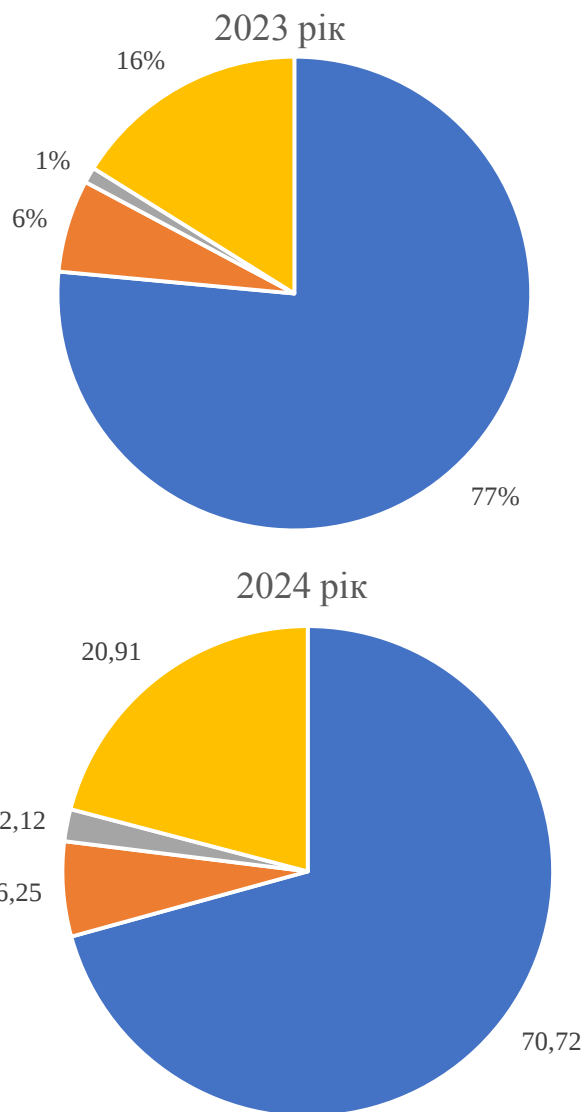

Рис.2.2 Структура бюджетних надходжень Рівненської міської територіальної громади за період 2022-2024 ррр.

**Джерело: сформоване автором на основі [10; 31]*

Міжбюджетні трансфerti у видатках коливалися від 1,3 % (42,2 млн) у 2022 до 10,9 % (390,0 млн) у 2023 і знизилися до 2,1 % (88,1 млн) у 2024. Сплеск у 2023 випав на реалізацію державних програм підтримки територіальних громад у воєнний період, тоді як у 2024 більшість цих одноразових субвенцій завершилася. Наслідком стало необхідність переназначити частину витрат на утримання комунальних і соціальних об'єктів за рахунок власних надходжень або позик.

Кредитування громади залишалося консервативним: у 2022 залучено 1,85 млн, у 2023 погашено 1,24 млн, у 2024 залучено лише 0,13 млн грн. Така

практика мінімізувала боргове навантаження та відсоткові витрати, але обмежувала можливості для фінансування масштабних інвестиційних проєктів за рахунок позикових коштів.

Сумарно аналіз показує, що бюджет Рівненської МТГ пройшов випробування гострими соціальними викликами, одночасно забезпечивши приріст доходів і підтримку ключових сфер. Проте перехід від профіциту до дефіциту вимагає оновлення стратегічного підходу: поєднання диверсифікації джерел доходів, оптимізації витрат і формування фінансових резервів. Зокрема, доцільно запровадити програмно-цільове бюджетування з чіткими індикаторами ефективності, створити стабілізаційний фонд на рівні щонайменше 2 % видатків та впровадити середньострокове планування з декількома сценаріями розвитку. Це допоможе зберегти макроекономічну гнучкість, зменшити залежність від трансфертів і гарантувати сталий розвиток громади в умовах нестабільності.

2.2. Аналіз доходів та витрат бюджету Рівненської міської територіальної громади

Упродовж 2022–2024 років структура податкових надходжень бюджету Рівненської міської територіальної громади зазнала складних коливань як у загальному обсязі, так і в розподілі між окремими статтями. У 2022 році місцевий бюджет отримав 2 553 029,9 тис. грн податкових надходжень, які за цей рік становили 100 % доходної частини, а вже у 2023-му вони сягнули піку в 3 553 288,5 тис. грн (+39,1 %), після чого у 2024 році знизилися до 2 881 954,8 тис. грн (–18,9 % від попереднього року). Причини таких флуктуацій лежать на стику реформ міжбюджетних відносин, економічних шоків і заходів з відновлення бізнес-активності, а їхні наслідки безпосередньо впливали на здатність громади фінансувати соціальні та інфраструктурні програми.

Першорядне місце серед усіх податкових надходжень займають податки на доходи фізосіб, податки на прибуток і податки на приріст ринкової

вартості. У 2022 році ці надходження склали 1 868 871,2 тис. грн (73,2 % структури), у 2023-му - 1 814 656,5 тис. грн (51,1 %), а в 2024-му - 1 756 638,0 тис. грн (60,9 %). Абсолютне зменшення суми цих платежів у 2023 році на 54 214 тис. грн (-2,9 %) і падіння питомої ваги на 22,1 п. п. були викликані переважно новими правилами розподілу ПДФО та корпоративного податку, згідно з якими значна частина цих надходжень почала акумулюватися в централізованому фонді державного бюджету. Одночасно затримки в перерахуванні заробітної плати держслужбовцям через зміну механізмів фінансування призвели до додаткового тимчасового скорочення.

У 2024-му, завдяки підвищенню мінімальної заробітної плати з 6 500 до 8 000 грн та пожвавленню середнього бізнесу після локальних кризових періодів, громада змогла частково повернути втрачені надходження - абсолютна сума зросла з 1 814 656,5 до 1 756 638 тис. грн. Проте обсяг 2024-го залишився нижчим за рівень до реформи, що підкреслює необхідність законодавчої фіксації мінімальної частки ПДФО на користь місцевих бюджетів.

Другу за обсягом категорію представляють внутрішні податки на товари та послуги, які з 164 551,1 тис. грн (6,45 % у 2022) зросли до 254 318,3 тис. грн (7,16 % у 2023; +54,5 %) і до 275 759,6 тис. грн (9,57 % у 2024; +8,5 %). Основною причиною такого стрибка у 2023 стало відновлення роздрібного товарообороту та сфери послуг після викликів 2022 року, а також запровадження жорсткішого контролю за РРО у торговельній мережі.

Таблиця 2.2

Структура податкових надходжень бюджету Рівненської міської територіальної громади за період 2022-2024 рр.

№	Найменування	2022		2023		2024	
		абс.	ПВ	абс.	ПВ	абс.	ПВ
		тис.грн.	%	тис.грн.	%	тис.грн.	%
1	Податкові надходження, всього	2553029,882	100	3553288,51	100	2881954,83	100

	у т.ч.						
1.1.	Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості	1868871,24	73,20	1814656,54	51,07	1756637,99	60,95
1.2.	Внутрішні податки на товари та послуги	164551,07	6,45	254318,31	7,16	275759,63	9,57
1.3.	Місцеві податки	519077,10	20,33	647928,57	18,23	848478,27	29,44
1.4.	Інші податки та збори	486,78	0,02	722,93	0,02	991,68	0,03
1.5.	Податки на власність	-	-	-	-	4,34	0,00
1.6.	Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів	43,70	0,00	68,78	0,00	82,93	0,00

**Джерело: сформоване автором на основі [10; 31]*

У 2024 році зростання помірніший, однак підвищення питомої ваги на 2,41 п. п. свідчить про те, що споживчий сегмент продовжує стабільно наповнювати місцеву казну, хоч і зростає чутливість до коливань споживчого попиту як наслідок економічної невизначеності. Це означає, що бюджет має бути готовим до швидких зменшень таких надходжень у разі погіршення економічної кон'юнктури.

Найбільш динамічною в структурі виявилася стаття «Місцеві податки»: з 519 077,1 тис. грн (20,33 %) у 2022 вона зросла до 647 928,6 тис. грн (18,23 %) у 2023 (+24,8 %), а в 2024 - до 848 478,3 тис. грн (29,44 %; +31,0 %). Таке зростання зумовлене одночасним введенням туристичного збору, переліку нових місцевих зборів (за паркування, рекламу) та підвищенням ставок єдиного податку для суб'єктів I–II груп. Хоч у 2023 питомисть на полише на 2,1 п. п. прогнозована фіскальна користь від місцевих податків лише почала розгортатися, а в 2024 зростання на 11,21 п. п. відображає вже готовий механізм генерації нових ресурсів. Водночас високі темпи можуть стати

бар'єром для малого бізнесу - необхідні гнучкі пільгові режими та поетапне підвищення ставок.

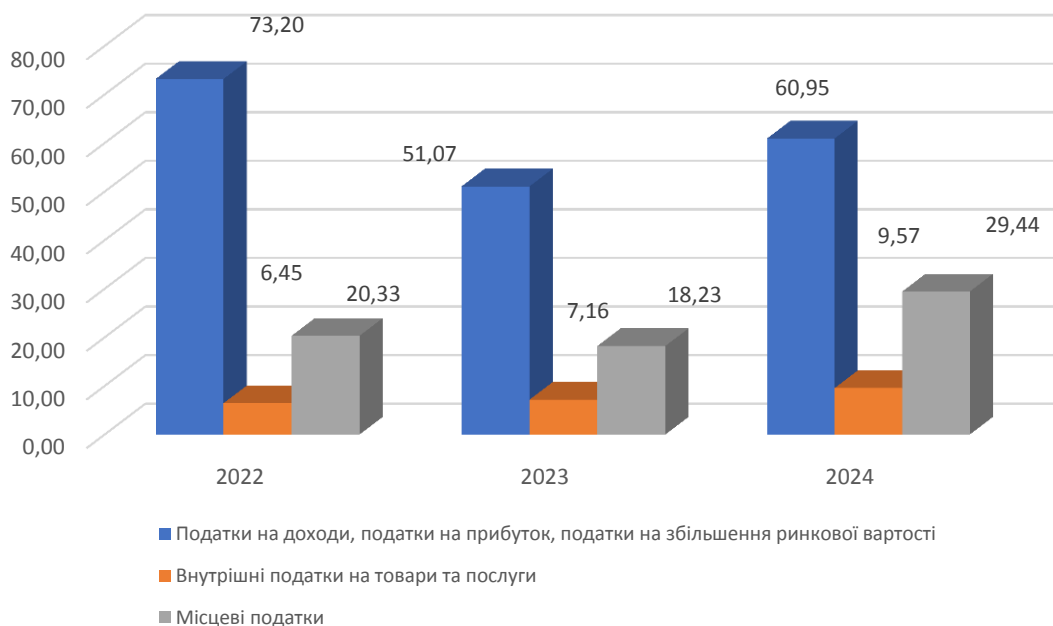

Рис. 2.3 Структурно-динамічний аналіз податкових надходжень бюджету Рівненської міської територіальної громади у 2022-2024 рр.

*Джерело: сформоване автором на основі [10; 31]

Надходження за категорією «Інші податки та збори» залишаються мінімальними: 486,8 тис. грн у 2022, 722,9 тис. грн у 2023 та 991,7 тис. грн у 2024. Незважаючи на те, що абсолютні показники зросли майже вдвічі, їхня питома вага в доходах місцевого бюджету не перевищує 0,03 %. Основу цієї групи становлять реєстраційні платежі, екологічні збори та штрафи. Для підвищення значущості цієї статті доцільно впровадити автоматизовані електронні сервіси та жорсткішу відповідальність за порушення.

У 2024 році з'явилася перша згадка про «Податки на власність» - 4,3 тис. грн (0,00 %). Це мінімальний показник, який демонструє початок адміністрування нерухомості та земель у межах міста. За повномасштабного впровадження місцевого податку на власність можна очікувати надходжень у діапазоні 50–100 млн грн на рік, що створить надійний додатковий ресурс.

Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів за три роки зросли з 43,7 тис. (2022) до 82,9 тис. грн (2024). Ці надходження поки що символічні, але демонструють відкриття нового напрямку для бюджету. Системне розширення ставок ренти та довгострокові контрактні домовленості з підприємствами, що видобувають корисні копалини, можуть дати десятки мільйонів гривень додатково.

Сумарно в структурі податкових надходжень початковий доміант - податки на доходи - пережив серйозний удар реформ децентралізації, втративши в 2023—му понад 20 п. п. питомої ваги; однак у 2024—му частково компенсував цей спад. Натомість різке зростання частки місцевих податків і товарно-послуг надає місцевій владі інструменти управління власною фіскальною базою, хоча висока еластичність останньої до економічної кон'юнктури підкреслює ризик циклічних втрат. Усе це вимушує балансувати між збором доступних коштів і збереженням бізнес-клімату.

Щоб упевнено рухатися вперед, необхідно закріпити позитивні зрушення: формалізувати багаторічний графік ставок і надходжень місцевих податків, розгорнути постійний механізм аукціонів із продажу активів, автоматизувати адміністрування всіх категорій зборів, розробити нормативну базу для ефективного збору ренти та податку на власність. Тільки за такого комплексного підходу податковий сегмент бюджету Рівненської міської територіальної громади зможе стати надійною платформою для фінансування соціальних, інфраструктурних та інноваційних програм у довгостроковій перспективі.

У 2022–2024 роках неподаткові надходження бюджету Рівненської міської територіальної громади зросли з 199,2 млн грн до 254,7 млн грн, що становить приріст майже 28 %. Однак загальний обсяг приховує суттєві переструктуризацію джерел і неоднорідність темпів зростання окремих статей. Насамперед слід звернути увагу на доходи від власності та підприємницької діяльності: у 2022 році вони були фактично маргінальними – 1,98 млн грн

(0,99 % усіх неподаткових надходжень), уже у 2023-му зросли до 10,9 млн (4,86 %), а в 2024-му – до 19,4 млн грн (7,62 %).

Таблиця 2.3

Структура неподаткових надходжень бюджету Рівненської міської територіальної громади за період 2022-2024 рр.

№	Найменування	2022		2023		2024	
		абс.	ПВ	абс.	ПВ	абс.	ПВ
		тис.грн.	%	тис.грн.	%	тис.грн.	%
1	Неподаткові надходження, всього	199 209,55	100	224527,60	100	254663,77	100
2	у т.ч. доходи від власності та підприємн. діяльності	1 979,20	0,99	10909,19	4,86	19405,44	7,62
3	адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	76 271,51	38,29	60268,49	26,84	78406,02	30,79
4	інші неподаткові надходження	2 325,06	1,17	6247,23	2,78	10427,76	4,09
5	власні надходження бюджетних установ	118 633,77	59,55	147102,69	65,52	146424,55	57,50

*Джерело: сформоване автором на основі [10; 31]

Основна причина такого стрімкого підйому полягає в інвентаризації й подальших електронних аукціонах із продажу або довгострокової оренди вивільнених об'єктів комунальної власності. Цей одноразовий, але високорентабельний механізм дав бюджету суттєвий ресурс, проте його разовість створює ризик відсутності стабільності доходів у наступні роки. Щоб перетворити ці разові надходження на системні, громаді необхідно розробити довгострокову стратегію управління майном, чітко визначивши перелік об'єктів для щорічних аукціонів і нормативно унормувавши порядок розподілу виручених коштів.

Адміністративні збори та платежі, а також доходи від некомерційної господарської діяльності у 2022 році забезпечували 76,3 млн грн або 38,3 % неподаткових надходжень. У 2023-му їхній обсяг несподівано скоротився до 60,3 млн грн (26,8 %), що пояснюється технічним переналаштуванням електронної платформи адмінпослуг і затримками впровадження нової тарифікації. Уже у 2024 році після виправлення помилок система почала функціонувати без перебоїв, і доходи від адмінпослуг знову зросли до 78,4 млн грн (30,8 %). Така динаміка свідчить про дві важливі речі: по-перше, автоматизація сервісів ефективно збільшує збори при відсутності технічних збоїв; по-друге, відновлення рівня 2022 року підтверджує запит громадян на якісні електронні сервіси. Водночас частка в понад 30 % потенційно обмежує подальший зріст, адже кидає виклик можливостям містян і бізнесу сплачувати зростаючі тарифи. Оптимальним рішенням стане гнучка тарифікація: залишати базовий пакет адмінпослуг безплатним або пільговим для певних категорій, натомість вводити диференційовані ставки за додаткові опції, що підвищить як фінансову стійкість громади, так і громадську підтримку реформ.

Інші неподаткові надходження, до яких належать штрафи, пеня, плата за інформопошук та благодійні внески, були невеликими, але продемонстрували помітний розвиток: з 2,3 млн грн (1,17 %) у 2022 до 6,25 млн грн (2,78 %) у 2023 і 10,43 млн грн (4,09 %) у 2024. Такий високий темп росту – майже у п'ять разів за три роки – зумовлений посиленням контролю з боку муніципальної варти та поліції за дотриманням правил благоустрою, активною роботою юристів із стягнення адміністративних штрафів і збільшенням кількості благодійних ініціатив для підтримки соціальних програм.

Незважаючи на те, що абсолютні суми залишаються малими, їхнє зростання свідчить про вміння громади мобілізувати додаткові кошти в кризових умовах. Для подальшого розвитку цього напрямку необхідно впровадити чітку методику оцінювання збитків від порушень і автоматизовану систему виписки та стягнення штрафів, а також формалізувати програму

взаємодії з громадськими організаціями, які готові надавати благодійну підтримку за прозорими правилами.

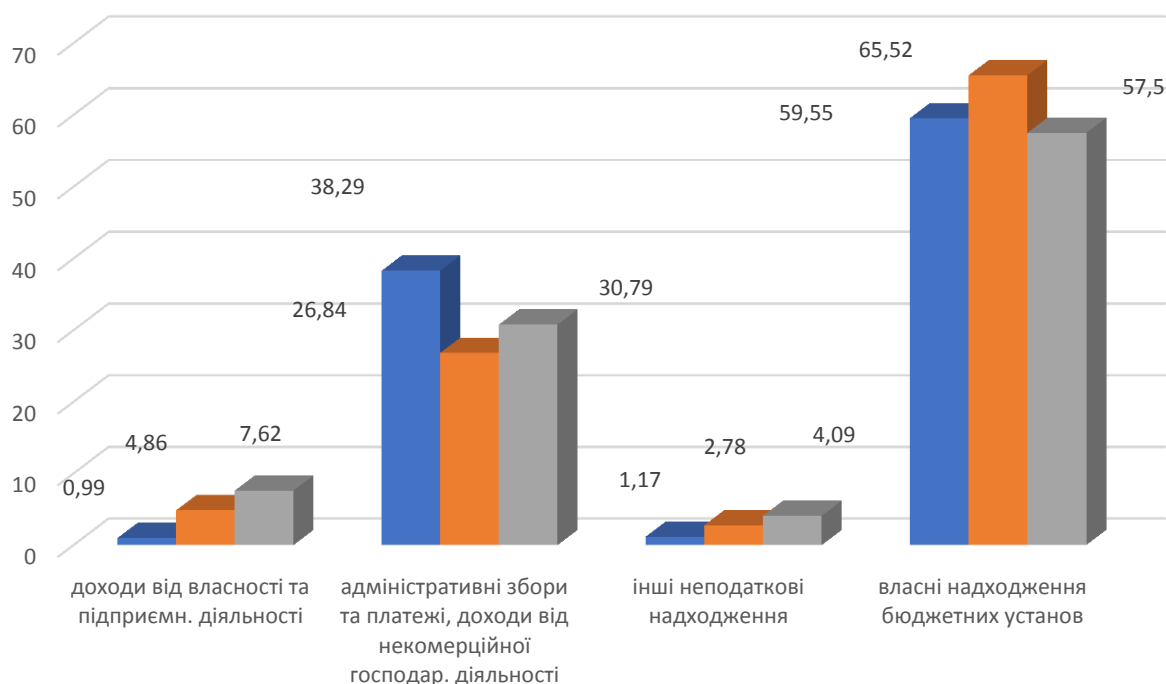

Рис. 2.4. Елементи неподаткових надходжень бюджету Рівненської міської територіальної громади за період 2022-2024 рр.

**Джерело: сформоване автором на основі [10; 31]*

Найбільшу питому вагу у неподаткових надходженнях займають власні надходження бюджетних установ – 118,6 млн грн (59,6 %) у 2022, 147,1 млн грн (65,5 %) у 2023 і 146,4 млн грн (57,5 %) у 2024. До цих надходжень належать плата за харчування в дитсадках і школах, платні медичні послуги в комунальних лікарнях, орендна плата за спортмайданчики та інші види платних сервісів. Зростання з 2022 до 2023 (+24 %) зумовлене скасуванням частини карантинних обмежень і поверненням до повного обсягу платних послуг, а невелике скорочення у 2024 (-0,5 %) – введенням компенсацій соціально незахищеним категоріям населення та коригуванням плат. Ці надходження є відносно стабільними, проте тенденція до зниження питомої ваги у 2024 свідчить про соціальний компроміс під тиском кризи: громада

готова зменшувати доходи заради збереження доступності послуг. Надалі слід домогтися балансу між фінансуванням через обов'язкові внески і соціальною політикою, запровадивши чіткі правила пільгового та платного обслуговування, щоб не знизити фінансові можливості установ.

Таким чином, неподаткові надходження Рівненської міської громади пройшли шлях від маргінальних операцій до одного з ключових джерел доходів. Високі темпи зростання доходів від власності, адмінзборів та штрафів свідчать про успішність обраних інструментів, проте їхня нестабільність і одноразовий характер окремих операцій вимагають системного підходу. Закріпити досягнуті обсяги та знизити ризики допоможе розробка середньострокової програми управління комунальними активами, цифровізація адмінпослуг із гнучкою тарифікацією, законодавче закріплення податкових стимулів для комунальних підприємств та створення стабілізаційного резервного фонду для покриття непередбачених видатків або втрат доходів. Лише такий комплексний підхід забезпечить сталий розвиток економічного потенціалу громади і фінансову самодостатність місцевого бюджету.

Упродовж 2022–2024 років загальні видатки бюджету Рівненської міської територіальної громади зросли з 3 162,0 млн грн до 4 181,3 млн грн, що свідчить про значну динаміку фінансових потоків і потребує аналізу за функціональними напрямками. Видатки на загальнодержавні функції у 2022 році становили 275,0 млн грн (8,7 % від загального обсягу), у 2023–му збільшилися до 602,5 млн грн (16,9 %) під впливом разових витрат на вибори, розвиток ІТ-інфраструктури та оборонні програми, а в 2024 вони повернулися до рівня 329,8 млн грн (7,9 %) після завершення цих проєктів. Різкий стрибок у 2023 році призвів до тимчасового перекосу бюджету та змусив шукати вільні ресурси у інших статтях.

На забезпечення громадського порядку, безпеки та судової влади в 2022 році було виділено 85,3 млн грн (2,7 %), у 2023 ці видатки скоротилися до 57,1 млн грн (1,6 %) через реструктуризацію органів правопорядку, а в 2024 зросли

майже до 193,8 млн грн (4,6 %) на закупівлю спеціального обладнання і розгортання нових підрозділів. Такі коливання підкреслюють необхідність планового фінансування системи безпеки, аби уникнути різких збоїв у роботі правоохоронних органів.

Таблиця 2.4

Динаміка витрат бюджету Рівненської міської територіальної громади за період 2022-2024рр.

№	Найменування	2022		2023		2024	
		абс.	ПВ	абс.	ПВ	абс.	ПВ
		тис.грн.	%	тис.грн.	%	тис.грн.	%
1	Витрати бюджету, всього	3162039,56	100,00	3570022,27	100,00	4181310,78	100,00
2	Загальнодержавні функції	275042,78	8,70	602504,99	16,88	329793,20	7,89
3	Громадський порядок, безпека та судова влада	85301,59	2,70	57136,80	1,60	193781,45	4,63
4	Економічна діяльність	211182,95	6,68	170651,37	4,78	464272,70	11,10
5	Охорона навколишнього природного середовища	-	-	263,96	0,01	-	-
6	Житлово-комунальне господарство	511881,30	16,19	462086,50	12,94	457255,15	10,94
7	Охорона здоров'я	238258,30	7,53	200887,01	5,63	212849,18	5,09
8	Духовний та фізичний розвиток	129944,84	4,11	174911,13	4,90	192244,40	4,60
9	Освіта	1612341,46	50,99	1700393,26	47,63	1992479,33	47,65
10	Соціальний захист та соціальне забезпечення	98086,34	3,10	201187,26	5,64	338635,37	8,10

*Джерело: сформоване автором на основі [10; 31]

У розрізі економічної діяльності видатки впали з 211,2 млн грн (6,7 %) у 2022 до 170,7 млн грн (4,8 %) у 2023 у зв'язку зі зміщенням акценту на соцзахист і оборону, а в 2024 різко зросли до 464,3 млн грн (11,1 %) завдяки

державним субвенціям і кредитам на підтримку малого та середнього підприємництва, що дозволило перезапустити інвестиційні програми. Відсутність фінансування охорони навколишнього середовища у 2022 і 2024 та мінімальні 0,26 млн грн у 2023 вказують на системну прогалину - екологічні ініціативи потребують окремого бюджетного резерву.

Житлово-комунальне господарство фінансувалося на рівні 511,9 млн грн (16,2 %) у 2022, зменшилося до 462,1 млн грн (12,9 %) у 2023 і до 457,3 млн грн (10,9 %) у 2024: незмінні суми при зростанні загального бюджету показують, що галузь не встигає за інфляцією і ростом тарифів, отже потребує модернізації мереж і енергоефективних заходів. Охорона здоров'я отримала 238,3 млн грн (7,5 %) у 2022, 200,9 млн грн (5,6 %) у 2023 і 212,8 млн грн (5,1 %) у 2024; скорочення в 2023 спричинене завершенням кризових заходів із вакцинації і оптимізацією лікарняних ліжок, відновлення в 2024 відобразило повернення планового фінансування, але показники залишаються нижчими за потребу, що загрожує перевантаженням медичної системи. Духовний та фізичний розвиток було профінансовано на рівні 129,9 млн грн (4,1 %) у 2022, 174,9 млн грн (4,9 %) у 2023 і 192,2 млн грн (4,6 %) у 2024: зростання пов'язане з відкриттям спортивних майданчиків і культурних проєктів, але питома вага демонструє, що пріоритети для соціального життя зберігаються.

Освіта залишилася ключовою статтею, отримавши 1 612,3 млн грн (51,0 %) у 2022, 1 700,4 млн грн (47,6 %) у 2023 і 1 992,5 млн грн (47,7 %) у 2024: хоча абсолютна сума зросла на 23,6 %, її відносний показник трохи знизився через розширення фінансування інших напрямів; це зростання забезпечується індексацією педагогічних зарплат і капремонтами шкіл.

Соціальний захист та соціальне забезпечення зазнали істотної трансформації: 98,1 млн грн (3,1 %) у 2022, 201,2 млн грн (5,6 %) у 2023 та 338,6 млн грн (8,1 %) у 2024; завдяки росту допомог внутрішньо переміщеним особам і малозабезпеченим сім'ям обсяг цих видатків зріс у три з половиною рази, що забезпечило соціальну стабільність, але створює довгострокове навантаження на бюджет.

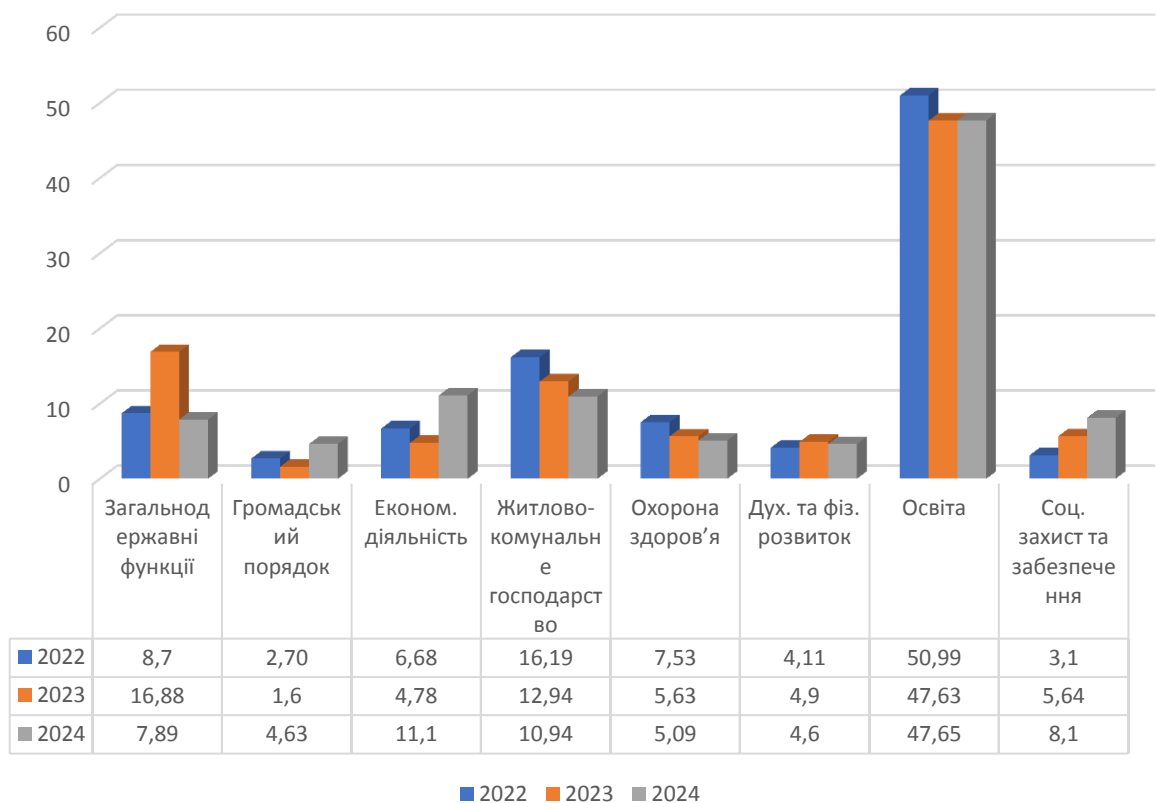

Рис. 2.5. Елементи витрат бюджету Рівненської міської територіальної громади за період 2022-2024 рр.

**Джерело: сформоване автором на основі [10; 31]*

Сукупно, такі тенденції вказують на необхідність упровадження середньострокового прогнозування та стабілізаційних фондів для ключових сфер, оптимізації комунальних витрат через енергоефективність, формалізації екологічного напрямку та збалансування соціальних програм із економічним зростанням.

Окремим етапом дослідження є проведення прогнозного аналізу показників бюджету Рівненської міської територіальної громади у 2022-2024 рр. (табл.2.5.), згідно з яким прогнозується зменшення загальних надходжень до бюджету у 2025 році за рахунок скорочення сплати податів. Натомість видатки зростатимуть, однак бюджет залишатиметься профіцитним.

Таблиця 2.5

Прогноз сновних показників бюджету Рівненської міської територіальної громади у 2022-2024 рр.

	Найменування	2022	2023	2024	Середнє значення	Відносне відхилення, %			Прогноз на 2025 рік
						2023/ 2022	2024 2023	Серед. знач.	
1.	Надходження до бюджету, всього	3356292,55	3553289	4075159	3661579,9	5,9	14,7	10,3	376344,8
1.1.	у т.ч. податкові надходження	2553029,88	2717695	2881955	2717559,9	6,4	6,0	6,2	169764,3
1.2.	неподаткові надходження	199209,55	224528	254664	226133,6	12,7	13,4	13,1	29545,8
1.3.	доходи від операцій з капіталом	54237,98	38198,8	86367,9	59601,6	-29,6	126,1	48,3	28766,5
1.4.	офіційні трансфери	549815,14	572867	852172	658284,8	4,2	48,8	26,5	174275,4
2.	Видатки бюджету, всього	3162039,56	3570022	4181311	3637790,9	12,9	17,1	15,0	546129,5
2.1.	у т.ч. міжбюджетні трансфери	42191,84	390008	88058,5	173419,3	824,4	-77,4	373,5	647674,3
3.	Кредитування	1850,26	-1244,4	132,57	246,2	- 167,3	- 110,7	-139,0	-342,0
4.	Бюджетний дефіцит/профіцит	194253	-16734	-106152	23789,1	- 108,6	534,4	212,9	50640,3

2.3. Аналіз показників фінансової стійкості бюджету Рівненської міської територіальної громади

У 2022–2024 роках ключові фінансові коефіцієнти бюджету Рівненської міської територіальної громади демонструють, з одного боку, значний ресурсний потенціал, а з іншого - певні ознаки зниження стабільності, які потребують уваги.

Коефіцієнт бюджетного покриття, що розраховується як співвідношення загальних доходів до видатків, у 2022 році перевищував одиницю і становив 1,06, тобто доходи перевищували видатки на 6 %. Це обумовило можливість формування профіциту і створення резервів. У 2023 році коефіцієнт упав до рівня 1,00, що свідчить про повне балансування доходів і видатків; при цьому завершилися одноразові капітальні надходження й активізувалися видатки на соцзахист і безпеку. У 2024 році показник знизився до 0,97, що свідчить про дефіцит у 3 % видатків. Така тенденція пояснюється випереджальним ростом витрат на освіту, інфраструктуру та соцзахист без синхронного збільшення базових доходів. Наслідком стало зростання потреби в короткострокових запозиченнях або скороченні видатків - обидві опції небажані з точки зору підтримки якості послуг. Для повернення коефіцієнта вище 1,0 необхідно як посилювати доходи (диверсифікація податків, розвиток капітальних надходжень), так і оптимізувати витрати - передусім через програмно-цільове бюджетування та аудит ефективності.

Коефіцієнт стійкості бюджету (частка власних стабільних доходів у загальному обсязі) залишався дуже низьким - 0,01 у 2022, 0,11 у 2023 і 0,02 у 2024 при оптимальному рівні менше 0,3. Стійке зростання до 0,11 у 2023 було викликане припливом одноразових власних надходжень від операцій із капіталом, однак у 2024, коли ці надходження значною мірою відсутні, коефіцієнт повернувся до майже стартового рівня. Це вказує на низьку структурну спроможність громади забезпечувати власні потреби без залучення трансфертів і кредитів. Для підвищення цього показника слід

системно зміцнювати власну дохідну базу – через комерціалізацію активів, розширення місцевих податків та розвиток муніципальних бізнес-проектів з регулярними прибутками.

Коефіцієнт загальної податкової стійкості, що оцінює питому вагу власних податкових надходжень у загальному обсязі доходів, у 2022–2024 роках поступово знижувався з 0,81 до 0,69. Хоча всі три значення значно перевищують оптимальний інтервал 0,2–0,5 і свідчать про високий рівень податкової автономії, тренд на зниження підкреслює відтік частини податкових надходжень до централізованого фонду держави в наслідок бюджетної реформи та зменшення одноразових податків на доходи. Цю тенденцію можна коригувати шляхом розширення місцевої податкової бази, наприклад, за рахунок введення нових місцевих зборів, а також підвищення ефективності стягнення вже існуючих податків.

Таблиця 2.6

Аналіз показників збалансованості бюджету Рівненської міської територіальної громади за період 2022-2024 рр.

№	Найменування	Оптимальне значення	2022	2023	2024
1	Коефіцієнт бюджетного покриття	зростання	1,06	1,00	0,97
2	Коефіцієнт стійкості бюджету	< 0,3	0,01	0,11	0,02
3	Коефіцієнт загальної податкової стійкості	> 0,2 -0,5	0,81	0,76	0,69
4	Коефіцієнт покриття видатків міжбюджетними трансфертами	< 0,3	0,01	0,11	0,02

**Джерело: сформоване автором на основі [10; 31]*

Нарешті, коефіцієнт покриття видатків міжбюджетними трансфертами (частка трансфертів у загальних видатках) також залишався на низькому рівні: 0,01 у 2022, 0,11 у 2023 і 0,02 у 2024 при оптимальному рівні менше 0,3. Пікове значення в 2023 відображало масові одноразові субвенції на соціальні та оборонні заходи, у той час як у 2022 і 2024 частка трансфертів була мінімальною. Незважаючи на це, громада демонструє вмільсть швидко мобілізувати зовнішні ресурси в кризові моменти.

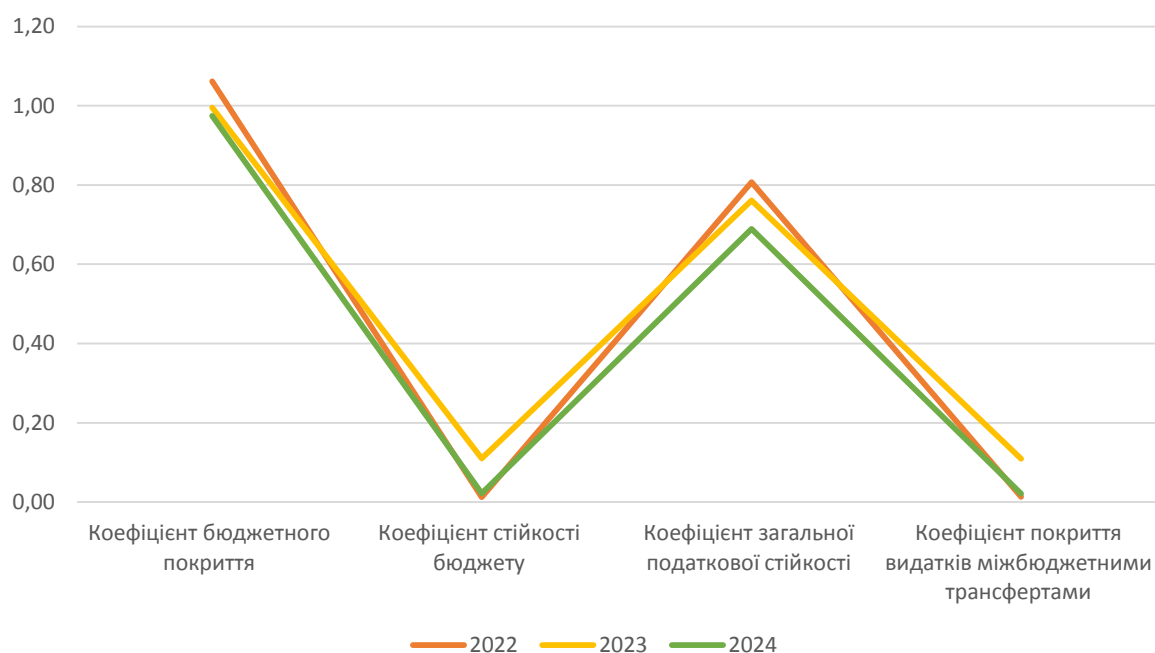

Рис. 2.6. Динаміка коефіцієнтів збалансованості бюджету Рівненської міської територіальної громади за період 2022-2024 рр.

**Джерело:* сформоване автором на основі [10; 31]

Одночасно низька питома вага трансфертів у стабільні роки створює ризик дефіциту витрат у критичних сферах, якщо державні субсидії раптово скоротяться. Щоб запобігти таким ситуаціям, слід узгодити з центральними органами довгострокові програми фінансової підтримки, які гарантують передбачуваний потік трансфертів, та створити місцевий резервний фонд для покриття коливань.

У підсумку, аналіз чотирьох базових коефіцієнтів дає змогу констатувати, що бюджет Рівненської МТГ має високий потенціал податкової автономії, але одночасно стикається з низькою структурною стійкістю власних

доходів та коливаннями перерозподілу коштів між бюджетами. Комплекс заходів із диверсифікації доходів, формування стабілізаційних фондів та впровадження середньострокового бюджетного планування дозволить надати фінансовій системі громади більшої передбачуваності та захищеності від зовнішніх шоків.

Упродовж 2022–2024 років фінансова автономія бюджету Рівненської міської територіальної громади зберігалась на відносно високому рівні, що свідчить про ефективне функціонування її бюджетної системи та достатню спроможність забезпечувати основні видатки за рахунок власних ресурсів. Разом із тим аналіз окремих показників виявляє структурні ризики, які слід враховувати при формуванні подальшої бюджетної політики.

Коефіцієнт бюджетної залежності, який визначає частку міжбюджетних трансфертів у загальній структурі доходів бюджету громади, коливався у межах від 0,14 у 2022–2023 роках до 0,17 у 2024 році.

Таблиця 2.7

Аналіз фінансової самостійності бюджету Рівненської міської територіальної громади за період 2022-2024 рр.

№	Найменування	Оптимальне значення	2022	2023	2024
1	Коефіцієнт бюджетної залежності	< 0,1	0,14	0,14	0,17
2	Частка базової дотації у загальній сумі трансфертів	< 0,6	0	0	0
3	Коефіцієнт податкової самостійності	> 0,3	0,76	0,76	0,71
4	Коефіцієнт стійкості доходної бази	> 0,6	0,82	0,83	0,77

**Джерело: сформоване автором на основі [10; 31]*

Усі ці значення перевищують оптимальний орієнтир, що становить менше ніж 0,1. Це свідчить про дещо підвищену залежність громади від зовнішніх джерел фінансування. У 2023 році зростання залежності пояснюється надходженням одноразових субвенцій, спрямованих на фінансування заходів із соціального захисту внутрішньо переміщених осіб та відновлення інфраструктури. У 2024 році, хоча обсяги таких субвенцій знизилися, загальна частка трансфертів у доходах громади навіть зросла, що може бути результатом зменшення обсягу власних доходів. Така тенденція вказує на необхідність формування більш прогнозованих і довгострокових міжбюджетних механізмів підтримки, які дозволили б уникнути критичних коливань бюджетної забезпеченості в разі припинення зовнішніх надходжень.

Протягом усього досліджуваного періоду частка базової дотації у загальній сумі трансфертів залишалась на рівні 0, що може мати як позитивне, так і негативне тлумачення. З одного боку, відсутність базової дотації свідчить про достатню податкову спроможність громади та її здатність самостійно фінансувати делеговані повноваження.

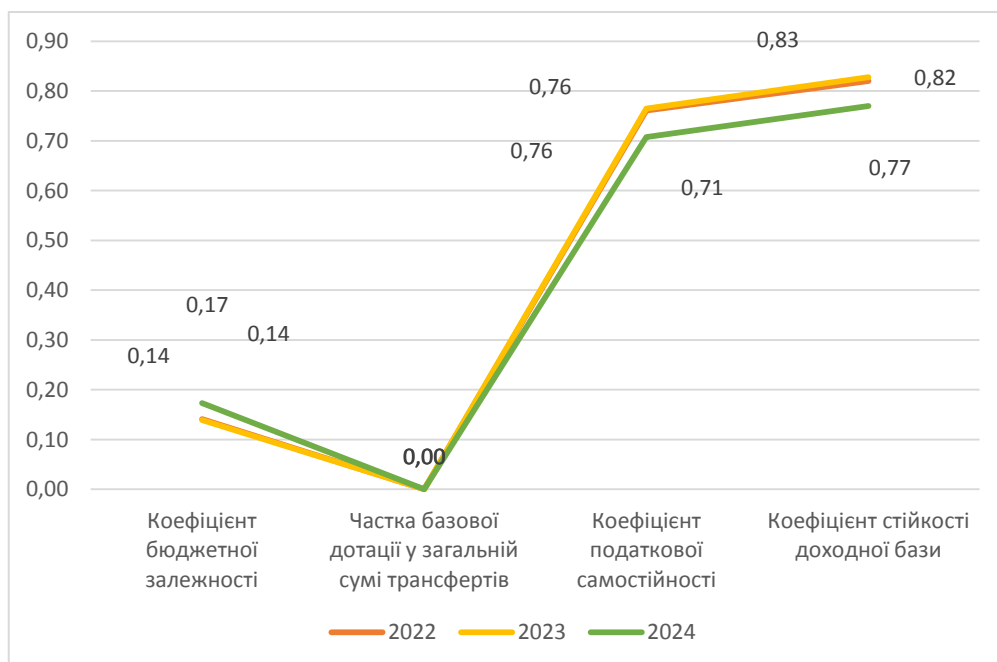

Рис. 2.7. Динаміка коефіцієнтів фінансової самостійності бюджету

Рівненської міської територіальної громади за період 2022-2024 рр.

*Джерело сформоване автором на основі [10], [31]

З іншого – може вказувати на те, що громада не бере участі у механізмах бюджетного вирівнювання, хоча за певних економічних чи демографічних обставин могла б претендувати на отримання такої підтримки. Доцільно ініціювати перегляд підходів до розрахунку базової дотації та звернутися до відповідних органів державної влади з аргументованими розрахунками потреб у її запровадженні.

Коефіцієнт податкової самостійності, який відображає частку податкових надходжень у загальному обсязі доходів, зберігався на високому рівні — 0,76 у 2022–2023 роках і 0,71 у 2024 році, суттєво перевищуючи мінімально допустиме значення 0,3. Це свідчить про добре розвинену місцеву податкову базу та ефективне адміністрування основних податків. Незначне зниження коефіцієнта у 2024 році, ймовірно, пов'язане з трансформаціями у сфері міжбюджетного розподілу податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) та впливом разових фінансових операцій, які не мають системного характеру. З огляду на це, доцільним є продовження роботи з удосконалення адміністрування місцевих податків, запровадження електронних сервісів для автоматичного контролю за їх сплатою, а також розширення переліку податків і зборів, що наповнюють бюджет громади.

Коефіцієнт стійкості доходної бази, який характеризує частку стабільних доходів — насамперед податкових та постійних неподаткових — у загальній структурі доходів, продемонстрував невелике зниження: з 0,82 у 2022 році до 0,77 у 2024 році. Незважаючи на це, він залишається вище рекомендованого порогового значення 0,6. Це означає, що більшість доходів бюджету громади формуються за рахунок регулярних надходжень, які не залежать від одноразових рішень центральної влади чи зовнішніх обставин. Проте тенденція до зниження коефіцієнта вказує на зростання питомої ваги нестабільних надходжень, зокрема від капітальних операцій або адміністративних зборів, що підвищує ризик фінансової нестабільності. Для запобігання цьому доцільно посилити роль комунального сектору як джерела

стабільних неподаткових надходжень, а також розглянути можливість формування стабілізаційного фонду, який дозволить громаді реагувати на короткострокові бюджетні виклики без потреби у зовнішній допомозі.

Узагальнюючи аналіз усіх чотирьох фінансових коефіцієнтів, можна зробити висновок, що Рівненська міська територіальна громада у 2022–2024 роках демонструє доволі високий рівень фінансової самостійності та податкової спроможності. Водночас відсутність системного доступу до базової дотації, коливання коефіцієнта бюджетної залежності та тенденції до зниження частки стабільних доходів свідчать про необхідність посилення інституційної спроможності управління фінансами. У перспективі це вимагає комплексного підходу до вдосконалення податкової політики, підвищення ефективності адміністрування надходжень, запровадження багаторічного фінансового планування та формування внутрішніх резервів, які забезпечуватимуть гнучкість і стійкість бюджетної системи громади.

У 2022–2024 роках показники ефективності виконання місцевого бюджету Рівненської міської територіальної громади відображають як покращення деяких ключових аспектів, так і наявність точок напруги, що потребують корегування.

Коефіцієнт дефіцитності місцевого бюджету розраховується як відношення сальдо (профіцит чи дефіцит) до загальних видатків. У 2022 році він становив 0,06, тобто профіцит складав 6 % видаткового ресурсу, що дозволило створити резерви та спрямувати кошти на інвестиційні цілі. У 2023 році коефіцієнт знизився до нульового рівня, що свідчить про суворе балансування доходів і видатків без можливості формування відкладених фінансових буферів. У 2024 році він опустився до $-0,03$, відображаючи дефіцит у 3 % видатків. Основними причинами різкого зниження стали випереджальне зростання соціальних та інфраструктурних витрат, завершення одноразових капітальних надходжень і перерозподіл частини ПДФО до централізованого фонду. Наслідком стало збільшення потреби в короткостроковому покритті

дефіциту, що може здійснюватися шляхом позик або скорочення критично важливих видатків - обидва варіанти підвищують фінансові ризики.

Таблиця 2.8

Аналіз ефективності бюджету Рівненської міської територіальної громади за період 2022-2024 рр.

№	Найменування	Оптимальне значення	2022	2023	2024
1	Коефіцієнт дефіцитності місцевого бюджету	> 0	0,06	0,00	-0,03
2	Коефіцієнт бюджетної результативності	зростання	13,30	14,02	15,43
3	Коефіцієнт бюджетної забезпеченості населення	зростання	12,53	14,09	15,84
4	Показник стабільності дохідної частини бюджету	> 1	57,01	6,97	32,73

**Джерело: сформоване автором на основі [10; 31]*

Коефіцієнт бюджетної результативності показує, скільки гривень видатків припадає на кожен відсоток доходів, і за оптимальної інтерпретації має зростати разом із підвищенням якості виконання бюджету. У 2022 він становив 13,30, у 2023 виріс до 14,02, а в 2024 - до 15,43. Поступове зростання означає, що на кожні 100 грн доходів у 2024 доводилося майже 15,5 грн видатків, тоді як у 2022 - 13,3 грн. Це свідчить про зростання бюджетного навантаження та вказує на зниження гнучкості в розподілі ресурсів: ефективність використання доходів знижується, адже у порівнянні з попередніми роками витрати приростають швидше за доходи. Причини - збільшені соціальні виплати, інфраструктурні проєкти та підвищення

заробітних плат. Наслідком є зростання навантаження на кожну гривню доходів, що вимагає оптимізації витратних програм і переходу на моделі програмно-цільового бюджетування.

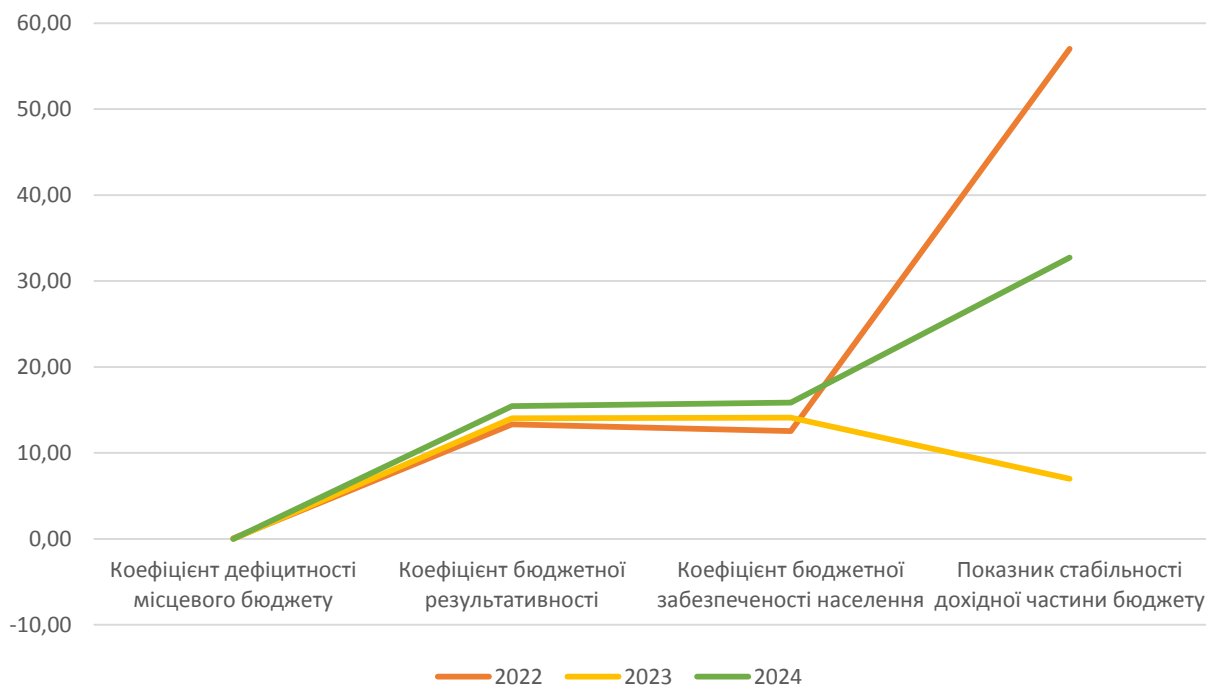

Рис. 2.8. Динаміка коефіцієнтів ефективності бюджету Рівненської міської територіальної громади за період 2022-2024 рр.

**Джерело:* сформоване автором на основі [10; 31]

Коефіцієнт бюджетної забезпеченості населення вимірює обсяг видатків на одного мешканця громади, і його зростання свідчить про підвищення ступеня соціального та інфраструктурного обслуговування. У 2022 цей показник дорівнював 12,53 тис. грн на мешканця, у 2023 - 14,09 тис. грн, а в 2024 - 15,84 тис. грн. Зростання на 26 % за два роки є позитивним сигналом про розширення можливостей бюджетного забезпечення освіти, медицини, соціального захисту та ЖКГ. Водночас стрімке збільшення витрат на душу населення без синхронного нарощення доходів може погіршити співвідношення витрат і надходжень і призвести до дефіцитного фінансування в наступні періоди. Щоб утримати цей коефіцієнт у межах прийнятного

співвідношення, слід поєднати оптимізацію видаткових стандартів із пошуком нових доходів.

Показник стабільності дохідної частини бюджету відображає відношення стабільних власних надходжень (податки і регулярні неподаткові доходи) до загальних доходів і має перевищувати 1 для вказівки на достатню внутрішню базу фінансування. У 2022 його значення складало 57,01, у 2023 – 6,97, у 2024 - 32,73. Низький показник у 2023 викликався високою часткою одноразових трансфертів і капітальних операцій, що різко зменшило питому вагу стабільних надходжень. Відновлення до 32,73 у 2024 свідчить про повернення частини власних джерел, але абсолютні значення значно обмежують можливість покривати видатки без зовнішньої допомоги. Для підвищення стабільності досягти значення понад 100 необхідно системно нарощувати регулярні надходження через розвиток місцевих податків, адміністрування зборів, довгострокові контракти з орендарями комунального майна та податок на власність. Тим самим громада зможе забезпечити наближення до оптимального рівня та знизити ризик бюджетного дефіциту через разові коливання трансфертів.

Перейдемо до факторного аналізу показника стійкості бюджету Рівненської міської територіальної громади за період 2022-2024 рр. на основі вихідних даних у табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Вихідні дані для проведення факторного аналізу за 2022-2023 рр.

Показники	2022	2023	Відхилення	
			Абсолютне	Відносне, %
Коефіцієнт стійкості бюджету	0,01	0,11	0,10	1000
Надходження до бюджету, всього	3 356 292,55	3 553 288,51	196 995,96	5,87
Офіційні трансфerti	549 815,14	572 867,01	23 051,87	4,19

Результати оцінки величини впливу надходжень до бюджету та офіційних трансфертів на значення стійкості бюджету представлено у таблиці 2.10

Таблиця 2.10

Факторний аналіз оборотних активів методом ланцюгових підстановок

Номер підстановки та назва фактора	Фактори, які впливають на показник		Добуток факторів, грн.	Величина впливу фактора
	1-й	2-й		
Нульова підстановка	3 356 292,55	549 815,14	0,01	-
Перша підстановка, надходження	3 553 288,51	549 815,14	0,02	0,01
Друга підстановка, трансферти	3 553 288,51	572 867,01	0,11	0,09
Загальний вплив факторів	-	-	0,11	0,10

На основі даних таблиць встановлено, що у 2023 році порівняно з 2022 роком коефіцієнт стійкості бюджету зріс з 0,01 до 0,11, тобто на 0,10 пункту або в 11 разів. Це свідчить про покращення рівня фінансової незалежності місцевого бюджету. Проведений факторний аналіз за допомогою методу ланцюгових підстановок (таблиця 2.10) дозволив виявити ступінь впливу кожного з факторів на зміну показника. Так, зростання надходжень до бюджету забезпечило приріст коефіцієнта на 0,01, а збільшення обсягів офіційних трансфертів – ще на 0,09. Таким чином, загальне зростання коефіцієнта стійкості бюджету на 0,10 обумовлено одночасним впливом обох факторів. Незважаючи на позитивну динаміку, варто враховувати, що значна частина приросту забезпечена за рахунок зовнішніх надходжень, що може свідчити про збереження певної залежності бюджету від державної підтримки.

Таблиця 2.11

Вихідні дані для проведення факторного аналізу за 2023-2024 рр.

Показники	2023	2024	Відхилення	
			Абсолютне	Відносне
Коефіцієнт стійкості бюджету	0,11	0,02	0,09	81,82
Надходження до бюджету, всього	3 553 288,51	4 075 158,75	521 870,24	14,69
Офіційні трансферти	572 867,01	852 172,21	279 305,20	48,76

На основі наведених даних проведемо факторний аналіз для оцінки величини впливу коефіцієнту стійкості бюджету та частки офіційних трансфертів до надходжень бюджету (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

Факторний аналіз оборотних активів методом ланцюгових підстановок

Номер підстановки та назва фактора	Фактори, які впливають на показник		Добуток факторів, грн.	Величина впливу фактора
	1-й	2-й		
Нульова підстановка	3 553 288,51	572 867,01	0,11	-
Перша підстановка, надходження	4 075 158,75	572 867,01	0,14	0,03
Друга підстановка, трансферти	4 075 158,75	852 172,21	0,02	0,12
Загальний вплив факторів	-	-	0,02	0,09

У 2024 році порівняно з 2023 роком коефіцієнт стійкості бюджету знизився з 0,11 до 0,02, тобто на 0,09 пункту або на 81,82 %, що свідчить про суттєве погіршення фінансової самостійності бюджету. Проведений факторний аналіз із використанням методу ланцюгових підстановок (таблиця 2.12) дозволив виявити вплив кожного з факторів на зміну показника. Так, зростання надходжень до бюджету сприяло покращенню ситуації та забезпечило приріст коефіцієнта на 0,03. Натомість значне збільшення обсягів офіційних трансфертів призвело до зниження коефіцієнта на 0,12. Отже, загальний негативний результат у розмірі –0,09 пояснюється випереджальним зростанням залежності бюджету від зовнішнього фінансування, що знизило

частку власних доходів у загальній структурі. Така тенденція свідчить про послаблення фінансової автономії бюджету в аналізованому періоді.

У результаті детального аналізу виконання бюджету Рівненської міської територіальної громади за 2022–2024 роки виявлено, що хоча загальні доходи демонстрували стійке зростання на фоні відновлення економічної активності та нарощення власних джерел – податкових і неподаткових – темпи витрат випередили темпи надходжень, що призвело до переходу від помірного профіциту в 2022 році до дефіциту в 2024-му. Незважаючи на високий рівень податкової самостійності – понад 70 % доходів стабільно формувалися за рахунок місцевих податків – бюджет опинився вразливим через одноразові перерозподіли ПДФО, коливання трансфертів та надходжень від капітальних операцій. Одночасно непрямі джерела доходів, як-от адміністративні збори й надходження від комунальної власності, показали швидке зростання, проте їхня циклічність і залежність від технічних факторів свідчать про потребу в системному впровадженні цих інструментів.

Структурно найбільшу частину видатків по-прежньому поглинає освітня сфера (близько 48 %), тоді як значні ресурси спрямовуються на соціальний захист, інфраструктуру та ЖКГ, причому соцвитрати зростали найдинамічніше, віддзеркалюючи збільшені потреби внутрішньо переміщених осіб і вразливих категорій. Видатки на охорону здоров'я та безпеку демонстрували різкі коливання відповідно до виконання разових держпрограм, але залишаються недостатніми для підтримки сталого рівня послуг. Практика одноразових субвенцій і крапкових інвестицій породжує непередбачуваність фінансування ключових функцій місцевого самоврядування.

На основі проведених досліджень проведемо інтегральний аналіз показника фінансової стійкості Рівненської міської територіальної громади за період 2022-2024 рр. (табл.2.13).

Таблиця 2.13

Розрахунок інтегрального показника фінансової стійкості бюджету
Рівненської міської територіальної громади за період 2022-2024 рр.

Значущість групи	Назва коефіцієнта	Значу- щість показни- ків в групі	Значення станд.показників з урахуванням їх Значущості		
			2022	2023	2024
0,37	Коефіцієнт бюджетного покриття	0,31	0,33	0,31	0,30
	Коефіцієнт стійкості бюджету	0,23	0,00	0,03	0,00
	Коефіцієнт заг.податкової стійкості	0,21	0,17	0,16	0,14
	Коефіцієнт покриття видатків	0,25	0,00	0,03	0,01
	Укрупнений показник		0,50	0,52	0,46
0,33	Коефіцієнт бюджетної залежності	0,3	0,00	0,03	0,01
	Частка дотації вирівнювання	0,24	0,00	0,00	0,00
	Коефіцієнт податкової самостійності	0,25	0,19	0,19	0,18
	Коефіцієнт стійкості доходної бази	0,21	0,17	0,17	0,16
	Укрупнений показник		0,37	0,39	0,35
0,3	Коефіцієнт дефіцитності місцевого бюджету	0,29	0,02	0,00	-0,01
	Коефіцієнт бюджетної результативності	0,22	3,86	4,07	4,47
	Коефіцієнт бюджетної забезпеченості	0,22	3,63	4,09	4,59
	Показник стабільності	0,27	15,39	1,88	8,84
	Укрупнений показник		22,90	10,03	17,90
Інтегральний показник фін.стійкості			7,18	3,33	5,65

Результати проведеного аналізу свідчать про те, що протягом досліджуваного періоду Рівненська міська територіальна громада демонструвала стабільність. Показники розрахованих коефіцієнтів вказують на нормальний рівень фінансової стійкості місцевого бюджету. Водночас варто звернути увагу, що для відновлення сталості бюджетної політики необхідно закріпити в нормативних актах середньострокове планування

фінансових показників, що дозволить поєднати зростання доходів і контрольоване управління витратами, а також створити резервний фонд для згладжування пікових бюджетних навантажень.

Системне впровадження механізмів комерційного використання активів, розвиток муніципальних сервісів із надання платних послуг і розширення місцевих податків допоможуть знизити коливання доходів, а програмно-цільове бюджетування та регулярний аудит підвищать ефективність витрачання коштів. Такий комплекс заходів сприятиме зниженню дефіциту, підвищенню передбачуваності фінансування соціальних і інфраструктурних потреб і створенню міцної основи для довгострокового розвитку громади.

РОЗДІЛ 3. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БЮДЖЕТУ РІВНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

3.1. Шляхи підвищення фінансової стійкості бюджету Рівненської міської територіальної громади

Ураховуючи результати ґрунтового аналізу фінансової стійкості бюджету Рівненської міської територіальної громади за попередній період, наступною ключовою задачею є розробка комплексного набору заходів, який забезпечить підвищення стійкості бюджетної системи до зовнішніх та внутрішніх шоків, дасть змогу акумулювати додаткові ресурси та підвищити ефективність їх використання. Підходи до оптимізації фінансів громади умовно можна об'єднати в кілька взаємопов'язаних напрямів: диверсифікація доходної бази, удосконалення витратної політики, зміцнення інституційних і процедурних засад бюджетного процесу, формування фінансових буферів та розвиток партнерських інструментів залучення капіталу.

По-перше, диверсифікація доходів передбачає перехід від традиційної залежності від кількох основних джерел – податку на доходи фізичних осіб і офіційних трансфертів – до більш широкого спектру стабільних і прогнозованих надходжень. У цьому контексті пріоритетним є системне управління комунальною власністю: замість разових аукціонів із продажу або оренди окремих об'єктів необхідно впровадити середньостроковий план приватизації й оренди, який щороку передбачатиме лоти з чітким функціональним призначенням і економічним обґрунтуванням. Для підвищення привабливості таких аукціонів слід застосувати методи маркетингового просування об'єктів, запровадити прозорі оцінювальні алгоритми та забезпечити мінімальні стандарти підготовки кожного лоту (наприклад, екологічна і технічна експертиза). Паралельно варто розвивати

муніципальні підприємства, здатні генерувати прибуток, зокрема в галузях енергоефективності, ЖКГ, інформаційних технологій та логістики.

Установлення чіткої системи корпоративного управління й фінансового моніторингу забезпечить прозорість і привабливість для інвесторів, а також дозволить отримувати регулярні дивіденди й рентні платежі, що значно розширить власну дохідну базу.

По-друге, необхідно кардинально вдосконалити адміністрування місцевих податків та зборів. Використання сучасних цифрових технологій – електронного кабінету платника, автоматизованих реєстрів платежів, інтеграція з кадастровою та реєстраційною системами – знизить витрати на адміністрування і мінімізує корупційні ризики. Зокрема, впровадження мобільних додатків для сплати місцевих податків та зборів вирішить проблему недобросовісної сплати в умовах мобільності громадян і бізнесу. Варто також переглянути ставку туристичного збору, впровадити податок на власність із прив'язкою до ринкової оцінки нерухомості та розширити екологічний збір на користування природними ресурсами. Водночас слід передбачити пільгові механізми для малих підприємств, щоб зберегти сприятливий інвестиційний клімат.

По-третє, видаткова політика потребує переходу на програмно-цільове бюджетування: кожна програма має чітко сформульовану мету, завдання, показники результативності та механізми моніторингу. Всі існуючі галузеві програми освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та інфраструктурних інвестицій необхідно проаналізувати з точки зору співвідношення «витрати–результат» і оптимізувати або переформатувати ті з них, що не дають очікуваного ефекту. Для цього слід запровадити процедуру щорічних зовнішніх аудитів ефективності, а результати перевірок включати у середньостроковий план коригувань. Енергоефективність базових комунальних установ (школи, лікарні, дитсадки) може стати важливим джерелом ощадності: інвестиції в модернізацію опалювальних та

освітлювальних систем повертаються у вигляді значних заощаджень упродовж кількох років.

Таблиця 3.1

Напрями диверсифікації доходної бази [46]

№	Стратегічний напрямок	Конкретний захід	Обґрунтування	Очікуваний результат	Термін	Відповідальні	Ризики та заходи пом'якшення
1	Комунальні активи	Розробка середньострокового (5-річного) плану оренди та продажу об'єктів із чітким переліком і критеріями	Забезпечення регулярних капітальних надходжень; мінімізація разових доходів	Постійний приріст надходжень від операцій з капіталом на 10–15 % щорічно; зменшення волатильності бюджетних доходів	2025–2029 рр.	Департамент майна; юридичний відділ	Ризик низького попиту на аукціонах – маркетинг, гнучке ціноутворення, залучення інвесторів
2	Муніципальні підприємства	Створення/реконструкція КП зі збиткових у прибуткові напрями (енергоефективність, логістика)	Використання комерційного потенціалу для генерування дивідендів	Зростання внеску КП до бюджету на 5–8 % від загальних доходів; зниження потреби в трансфертах	2025–2027 рр.	Виконком; фінансовий департамент	Недостатній менеджмент – запровадити KPI, щорічний аудит ефективності
3	Податкова база	Введення місцевого податку на власність, екологічного збору	Диверсифікація податкових надходжень; стимулювання раціонального користування ресурсами	Доходи від нових податків у розмірі 1–1,5 % загальних доходів; підвищення екологічної відповідальності підприємств	2025 р.	Департамент фінансів; юридична служба	Спротив бізнесу та ОСББ – пілотні проєкти, поетапне впровадження, консультації з громадою
4	Адмін. послуги	Перегляд тарифів; автоматизація через єдиний електронний кабінет платника	Зниження втрат від ручного адміністрування; підвищення комфорту платників	Збільшення адмінзборів на 15–20 %; скорочення часу обробки заявок до 24 годин	2025 р.	ЦНАП; IT-відділ	Технічні збої – резервні канали, навчання персоналу

По-четверте, формування фінансових буферів є невід'ємним елементом стійкого бюджетного управління. Рекомендується створити стабілізаційний фонд у розмірі щонайменше 2–3 % загального обсягу видатків загального фонду. У роки надлишку ресурсів цей фонд поповнюватиметься частиною профіциту та одноразових капітальних надходжень, а в кризові періоди - використовуватиметься для покриття дефіциту або непередбачених видатків.

Паралельно доцільно запровадити «бюджетне правило», яке обмежуватиме зростання поточних видатків темпом не вищим за середній рівень інфляції та економічного зростання, щоб уникнути декваліфікації фінансових показників під тиском одномоментних політичних рішень.

По-п'яте, середньострокове фінансове планування на горизонті 3–5 років із розробкою трьох сценаріїв («базовий», «оптимістичний», «песимістичний») надасть змогу оперативно реагувати на коливання макроекономічних та міжбюджетних показників. Щоквартальний моніторинг фактів відхилення від сценаріїв із оперативною корекцією бюджету дозволить уникнути накопичення дефіциту й забезпечить рівень гнучкості, потрібний при зміні зовнішніх умов. Доцільно поєднати цей інструмент із регулярними інформаційними звітами перед депутатським корпусом і громадськістю, що підвищить рівень прозорості та відповідальності влади.

Нарешті, розвиток партнерських механізмів – державно-приватного партнерства і муніципальних облігацій – розширить можливості фінансування інфраструктурних проєктів без критичного навантаження на поточний бюджет. Укладення довгострокових контрактів із приватними інвесторами на будівництво і експлуатацію комунальної інфраструктури, а також емісія муніципальних облігацій під гарантії частини бюджетних надходжень дозволять реалізувати масштабні інвестиції в дороги, мережі водопостачання та енергозбереження. При цьому слід забезпечити чіткі юридичні механізми контролю якості виконання проєктів та повернення інвестованих коштів. У комплексі такі шляхи підвищення фінансової стійкості – диверсифікація доходів, цифровізація адміністрування, програмно-цільове бюджетування,

Таблиця 3.2

Напрями оптимізації витрат та створення фінансових буферів [46]

№	Стратегічний напрямок	Конкретний захід	Обґрунтування	Очікуваний результат	Термін	Відповідальні	Ризики та заходи пом'якшення
1	Програмно-цільове бюджетування	Визначення КРІ для всіх програм, щорічний зовнішній аудит	Забезпечення результативності видатків; скорочення неефективних витрат	Зменшення непродуктивних видатків на 10 % за два роки; підвищення соціального ефекту бюджетних програм	2025–2028 рр.	Бюджетна комісія; зовнішні аудитори	Спротив змінам – роз'яснювальні кампанії, пілотні проекти
2	Стабілізаційний фонд	Формування фонду в 2–3 % видатків, регламент поповнення з профіцитних років	Захист від коливань трансфертів та економічних шоків; покриття дефіцитів	Наявність буфера на 100–120 млн грн; можливість покриття до 1 кварталу дефіциту без зовнішніх запозичень	2025 р.	Фінансове управління; казначейство	Недостатнє поповнення – фіксація правил у статуті громади, моніторинг виконання
3	Середньострокове планування	Розробка 3-річного бюджету з базовим, оптимістичним і песимістичним сценаріями; щоквартальний перегляд	Підвищення гнучкості у реагуванні на зміни; уникнення накопичення дефіциту	Зменшення відхилень факту від плану до ± 5 % квартально; своєчасна корекція фінплану	2025 р. – постійно	Виконком; аналітичний центр	Ігнорування сценаріїв – щорічне затвердження плану депутатами, публічний звіт
4	Партнерські механізми залучення капіталу	Підготовка юридичних умов для державно-приватного партнерства; емісія муніципальних облігацій до 300 млн грн	Розширення інвестиційних можливостей без перевантаження поточного бюджету; довгострокове фінансування інфраструктури	Залучення 500–600 млн грн інвестицій у найближчі 3 роки; реалізація 3–4 масштабних проєктів (дороги, ЖКГ, енергоефективність)	2025–2027 рр.	Юридичний відділ; фінансовий департамент	Нестача довіри інвесторів – стандартизація договорів ДПП, участь міжнародних донорів

створення стабілізаційних фондів, середньострокове планування та розвиток партнерств – забезпечать Рівненській міській територіальній громаді не тільки здатність протистояти зовнішнім шокам, але й можливість спрямувати ресурси на сталий соціально-економічний розвиток, модернізацію інфраструктури та підвищення якості життя мешканців.

Це дасть змогу перейти від реактивного бюджетного управління на основі одноразових рішень до проактивної стратегії, що гарантує довгострокову фінансову незалежність і конкурентоспроможність громади.

Розроблені напрями покращення фінансової стійкості бюджету Рівненської МТГ формують цілісну систему заходів, що поєднує посилення власних доходів, підвищення якості витрат і механізми захисту від ризиків. Довгострокове планування комунальної власності та розвитку муніципальних підприємств дозволить зменшити циклічну залежність бюджету від кількох джерел і створити нові постійні надходження. Удосконалена система адміністрування місцевих податків за рахунок цифровізації не лише оптимізує процес збору, а й підвищить прозорість та прогнозованість фіскальних надходжень.

Впровадження програмно-цільового бюджетування орієнтує розподіл коштів на досягнення чітко вимірюваних результатів, а регулярні зовнішні аудити ефективності відкривають можливості для своєчасного коригування програм та перерозподілу ресурсів у бік найважливіших потреб громади. Створення стабілізаційного фонду й застосування «бюджетного правила» забезпечить наявність фінансового буфера, здатного покривати тимчасові дефіцити без залучення дороговартісних позик.

Середньострокові сценарні моделі з різними макроекономічними та бюджетними припущеннями дадуть можливість оперативно адаптувати бюджет до нових викликів, а відкриті звіти перед депутатами й громадськістю сприятимуть підвищенню довіри та легітимізації ухвалених рішень.

Залучення приватного капіталу через державно-приватне партнерство та випуск муніципальних облігацій відкриє додаткові можливості фінансування

масштабних інфраструктурних проєктів без перевантаження оперативного бюджету.

Комплексний підхід, що поєднує ці інструменти, спрямований на поступове нарощення автономії бюджету, зниження його вразливості до зовнішніх шоків, підвищення ефективності використання ресурсів та формування надійної основи для сталого розвитку громади. Така стратегія дозволить Рівненській МТГ не лише утримати фінансову рівновагу в умовах невизначеності, а й поступово розв'язувати нові соціально-економічні завдання, забезпечуючи комплексний добробут населення.

Узагальнюючи викладене, можна зробити висновок, що підвищення фінансової стійкості бюджету Рівненської міської територіальної громади є багатовекторним процесом, що потребує комплексного підходу. Лише за умови скоординованих дій у напрямках розширення дохідної бази, оптимізації видатків, зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування, підвищення інвестиційної привабливості та впровадження цифрових рішень можливо забезпечити стабільний фінансовий розвиток громади. Це, у свою чергу, є запорукою підвищення якості життя населення, реалізації місцевих ініціатив, зміцнення інституційної спроможності самоврядування та досягнення довгострокової економічної безпеки регіону.

ВИСНОВКИ

Фінансова стійкість місцевого бюджету є надзвичайно важливим індикатором соціально-економічної стабільності територіальної громади. В межах даного дослідження було проведено всебічний аналіз основних складових дохідної та видаткової частин бюджету Рівненської міської територіальної громади за 2022–2024 роки, а також розглянуто динаміку основних фінансових коефіцієнтів, що дозволило встановити як загальні тенденції, так і специфічні проблеми, які потребують вирішення в короткостроковій і довгостроковій перспективі.

Результати дослідження свідчать, що за аналізований період бюджет громади зазнав суттєвих змін як у дохідній, так і у видатковій частині. Загальні надходження до бюджету мали зростаючу динаміку, однак структура цих надходжень трансформувалась, що вказує на певні виклики та зміну акцентів у фінансовій політиці. Податкові надходження, хоча й залишаються основним джерелом доходів, у 2024 році зафіксували тенденцію до зниження у відносних показниках, що може бути наслідком макроекономічних чинників, змін у законодавстві, зниження ділової активності та інституційних особливостей адміністрування податків на місцевому рівні.

Натомість спостерігається зростання обсягів офіційних трансфертів з державного бюджету, що, з одного боку, дозволяє підтримувати соціальні видатки на належному рівні, але з іншого – свідчить про посилення бюджетної залежності, що в довгостроковій перспективі може стати загрозою для фінансової автономії громади. Відповідні коефіцієнти бюджетної залежності й покриття міжбюджетними трансфертами вказують на необхідність посилення фіскальної децентралізації та розширення власних джерел наповнення бюджету.

Детальний аналіз видаткової частини показав, що найбільші витрати традиційно припадають на освіту, житлово-комунальне господарство, охорону здоров'я та соціальний захист населення. Разом із тим, значне збільшення видатків на економічну діяльність у 2024 році свідчить про посилення акценту

на розвиткових функціях бюджету, що можна оцінити позитивно. Проте зростання витрат без відповідного зростання дохідної бази створює тиск на фінансову стійкість, що підтверджується зниженням значення коефіцієнта бюджетного покриття, який у 2024 році вийшов за межі допустимого діапазону.

Аналіз неподаткових надходжень засвідчив поступове, але стабільне зростання цього джерела доходів, що свідчить про активізацію комерційної діяльності бюджетних установ, ефективніше управління комунальним майном і зростання адміністративних зборів. Однак, частка таких надходжень у загальній структурі доходів залишається незначною, що вказує на наявний потенціал для нарощування їх обсягів через реалізацію політики фінансової диверсифікації.

Окремо слід відзначити високі значення коефіцієнтів податкової самостійності та стійкості дохідної бази у 2022–2023 роках. Проте у 2024 році ці показники продемонстрували спад, що свідчить про вичерпання потенціалу існуючих податкових механізмів або про зниження ділової активності в громаді. Така ситуація вимагає ретельного перегляду стратегій податкового адміністрування, посилення аналітичної спроможності фінансових органів громади, а також використання інноваційних методів стимулювання платників податків до добровільної сплати зобов'язань.

Коефіцієнт бюджетної результативності, що демонструє ефективність використання бюджетних ресурсів, мав позитивну динаміку впродовж усього періоду дослідження. Зростання цього індикатора свідчить про покращення управління бюджетними потоками, зменшення неефективних витрат і оптимізацію витратної частини бюджету. Однак це зростання не є лінійним і не забезпечує достатньої компенсації впливу зовнішніх шоків, таких як інфляція, війна, зростання вартості енергоресурсів тощо.

Ще однією важливою проблемою залишається стабільність дохідної частини бюджету. Значне коливання відповідного показника в межах аналізованого періоду, а саме зниження його значення в 2023 році, свідчить

про вплив непередбачуваних чинників і нестабільність доходів бюджету. Така ситуація вимагає впровадження механізмів середньострокового бюджетного планування, використання страхових фінансових інструментів і посилення макрофінансової дисципліни.

Загалом можна зробити висновок, що фінансова стійкість бюджету Рівненської міської територіальної громади залишається відносно стабільною, однак має тенденцію до зниження через низку об'єктивних та суб'єктивних чинників. Основними з них є: обмежена дохідна база, зростаюча соціальна та інфраструктурна навантаженість, залежність від державних трансфертів, невисока ефективність управління окремими статтями бюджету, а також недостатнє використання потенціалу альтернативних джерел доходів.

Для забезпечення належного рівня фінансової стійкості в подальшому, громада повинна зосередитися на таких ключових пріоритетах: диверсифікація дохідної бази, зменшення трансфертної залежності, удосконалення системи планування та прогнозування бюджетних потоків, впровадження інструментів оцінки ефективності бюджетних програм, посилення участі громадськості в бюджетному процесі. Необхідним є також розвиток цифрових платформ для управління місцевими фінансами, що дозволить зробити процеси більш прозорими та підконтрольними.

Таким чином, стратегічне завдання органів місцевого самоврядування полягає не лише в адаптації до поточних фінансових умов, а й у формуванні системної політики фінансового розвитку громади. Це потребує не лише відповідних знань, а й політичної волі, професіоналізму управлінських кадрів та активної участі громадськості в процесі прийняття рішень. Фінансова стійкість бюджету Рівненської міської територіальної громади повинна стати не тільки показником успішності управління, але й гарантом забезпечення сталого розвитку регіону в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналітична записка: Стан фінансів місцевого самоврядування у 2022–2024 роках. К. : Асоціація міст України, 2024. 28 с.
2. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI (зі змін. і допов.).
3. Грицай Н. В. Аналіз міжбюджетних трансфертів в умовах реформи децентралізації. Фінанси України. 2020. № 8. С. 63–70.
4. Гречко О. І. Бюджетна політика в системі регіонального розвитку України. Фінанси України. 2020. № 1. С. 23–32.
5. Гурман О.І. Механізми зміцнення фінансової безпеки місцевих громад // Фінансово-кредитна діяльність. 2023. № 4. С. 67–74.
6. Державна казначейська служба України. Дані про виконання місцевих бюджетів. URL: <https://treasury.gov.ua/>
7. Державна служба статистики України. Статистичний щорічник України за 2022 рік. К. : Держстат України, 2023.
8. European Committee of the Regions. Local and Regional Finances in the EU: Recent Trends. Brussels, 2022. URL: <https://cor.europa.eu/en/engage/studies>
9. Журавель О. В. Формування дохідної частини місцевих бюджетів в умовах децентралізації. Економічний вісник університету. 2021. № 50. С. 99–103.
10. Кабінет Міністрів України. Постанова № 410 «Про затвердження Порядку оцінювання фінансової стійкості місцевих бюджетів» від 2017 р. (із змін.).
11. Кабінет Міністрів України. Постанова «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки» . URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnoyi-strategiyi>
12. Ляхович О.О., Дем'янчук О.В. Формування дохідної бази місцевих бюджетів та шляхи її зміцнення. Фінансово-економічна політика в

- контексті інноваційного розвитку України : монографія / Мельник Л. В., Савіна Н.Б. та ін. : Частина 4. Рівне : НУБГП, 2023. С. 52-88
- 13.Міністерство фінансів України. Офіційні звіти про виконання місцевих бюджетів за 2022–2024 рр. URL: <https://mof.gov.ua/>
- 14.Михайлова Л. М. Бюджетна безпека територіальних громад в умовах реформування. Бізнес Інформ. 2019. № 12. С. 85–90.
- 15.Національна академія наук України. Реформування бюджетної системи України: монографія / За ред. В. Гейця. К. : НАН України, 2016. 388 с.
- 16.OECD. Fiscal Decentralisation and Inclusive Growth [Електронний ресурс]. – Paris : OECD Publishing, 2020. URL: <https://www.oecd.org/economy/fiscal-decentralisation.htm>
- 17.OECD. Fiscal Decentralisation and Local Public Finance in Ukraine. Paris : OECD Publishing, 2021. 84 p.
- 18.Олійник Д.О. Методичні підходи до оцінки фінансової стійкості місцевих бюджетів. Економічний вісник. 2022. № 1(59). С. 45–52.
- 19.Омельчук А. О. Доходи місцевих бюджетів в умовах пандемічної кризи. Економіка і держава. 2021. № 4. – С. 58–63.
- 20.Панасюк І.М. SWOT-аналіз фінансової стійкості місцевих бюджетів // Економіка і регіон. 2024. № 1. С. 95–101.
- 21.Панасюк І.М. Сценарне моделювання у прогнозуванні дохідної частини місцевих бюджетів. Економічний простір. 2024. № 2.С. 112–117.
- 22.Податкова служба України. Статистика місцевих надходжень. URL: <https://tax.gov.ua>
- 23.Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змін. і допов.).
- 24.Пилипенко І. Ю. Стратегії формування фінансової спроможності ОТГ. Інвестиції: практика та досвід. 2022. № 6. С. 24–29.
- 25.Пилипенко А.А. Фінансова самостійність місцевих бюджетів: тенденції та перспективи розвитку. Фінанси України. 2021. № 4. С. 34–42.

- 26.Портал відкритих даних про місцеві бюджети України «Є-data» . URL:
<https://openbudget.gov.ua/local-budget/1756400000/info/profile>
- 27.Про державний бюджет України на 2022 рік : Закон України від 02.12.2021 № 1928-IX.
- 28.Про державний бюджет України на 2023 рік : Закон України від 03.11.2022 № 2710-IX.
- 29.Про державний бюджет України на 2024 рік : Закон України від 09.11.2023 № 3491-IX.
- 30.Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР (у ред. 2023 р.).
- 31.Прохоров В. С. Бюджетна політика в умовах децентралізації: напрями вдосконалення. Фінансово-кредитна діяльність. 2020. № 3. С. 87–92.
- 32.Рахункова палата України. Звіт про результати аудиту ефективності виконання місцевих бюджетів, 2022–2023 рр. URL: <https://rp.gov.ua/>
- 33.Рівненська міська рада. Бюджет Рівненської міської ТГ: рішення, звіти та плани. URL: <https://rivnerada.gov.ua/>
- 34.Рогова Н.О., Кириленко О.П. Показники взаємозв'язку між місцевим і державним бюджетами, вплив зовнішніх економічних факторів. Економіка та держава. 2020. № 12. С. 78–83.
- 35.Салагуб О. І. Механізм забезпечення фінансової стійкості територіальних громад. Економіка. Фінанси. Право. 2017. № 11. С. 19–23.
- 36.Савченко Т.Г. Бюджетна політика в умовах децентралізації: досвід України. Економіка та держава. 2020. № 10. С. 7–13.
- 37.Савченко В. Ф. Оцінювання ефективності використання ресурсів місцевих бюджетів. Фінанси України. 2021. № 5. С. 42–48.
- 38.Стратегія розвитку Рівненської міської територіальної громади на 2021–2027 роки. Рівне: РМР, 2021. 68 с.
- 39.The World Bank. Local Government Finance in Ukraine: Assessment and Recommendations. Washington D.C., 2020. 92 p.

40. The World Bank. Subnational Fiscal Governance in Europe and Central Asia. Washington, DC : World Bank, 2021. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/35972>
41. USAID DOBRE. Посібник з фінансового планування для громад. К. : 2022. 60 с.
42. Черненко І. М. Бюджетна політика розвитку місцевого самоврядування // Економіка та управління. 2019. № 2. С. 44–49.
43. Шевченко О. В. Формування бюджетної стабільності об'єднаних територіальних громад. Регіональна економіка. 2023. № 1. С. 112–117.
44. Шиманська Н.Є. Основи місцевих фінансів : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2017. 304 с.
45. Шкляр І.М. Програмно-цільове бюджетування в органах місцевого самоврядування. Регіональні студії. 2021. № 2. С. 55–62.
46. Юрій С.І. Фінансова спроможність територіальних громад: сутність, критерії оцінювання та шляхи забезпечення. Економіка і держава. 2023. № 3. С. 37–41.
47. Яремчук І. П., Гриньова В. М. Моделювання процесу формування дохідної частини місцевих бюджетів. Бізнес Інформ. 2020. № 4. С. 83–88.
48. Ярошенко О.А. Державне регулювання фінансової діяльності територіальних громад. Економіка та держава. 2022. № 5. С. 22–28.
49. Яценко Т.І. Ризик-менеджмент в управлінні місцевими бюджетами. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 12. С. 41–46.
50. Яцюк В.П. Децентралізація та фінансова спроможність громад: сучасні виклики. Економіка і держава. 2024. № 1. С. 51–55.
51. Ященко І.О. Стратегічне управління місцевими фінансами в умовах воєнного стану. Бізнес Інформ. 2023. № 10. С. 90–95.
52. Ященко Л. І. Регіональна бюджетна політика в контексті стійкого розвитку територій. Економіка. Фінанси. Право. 2022. № 9. С. 8–13.

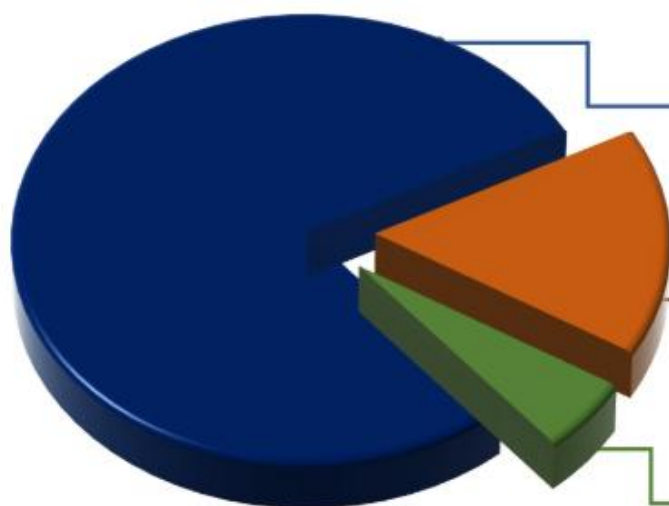
53.Ящук А.В. Ефективність використання трансфертів у місцевих бюджетах України. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 8. С. 18–24.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Звіт про виконання бюджету Рівненської міської територіальної громади
за 2022 рік у графічному вигляді

Структура доходів бюджету Рівненської міської територіальної громади у 2022 році
(загальний обсяг доходної частини - 3 356 292,6 тис. грн.)

тис. грн.

Власні доходи загального фонду

2 632 362,0

78,4%

Офіційні трансферти загального фонду

549 815,1

16,4%

Доходи спеціального фонду

174 115,5

5,2%

Структура власних доходів загального фонду бюджету Рівненської міської територіальної громади у 2022 році (обсяг власних доходів - 2 632 362,0 тис. грн.)

тис. грн.

Динаміка надходження доходів до бюджету Рівненської міської територіальної громади за 2021 - 2022 роки (тис. грн.)

Власні доходи загального фонду

2 053 523,6 2 632 362,0

2021 рік 2022 рік

Офіційні трансферти загального фонду

713 415,2 549 815,1

2021 рік 2022 рік

Всього доходи бюджету

3 356 292,6

2021 рік 2022 рік

Доходи спеціального фонду (без трансфертів)

112 569,8 174 115,5

2021 рік 2022 рік

Офіційні трансферти спеціального фонду

342 827,1

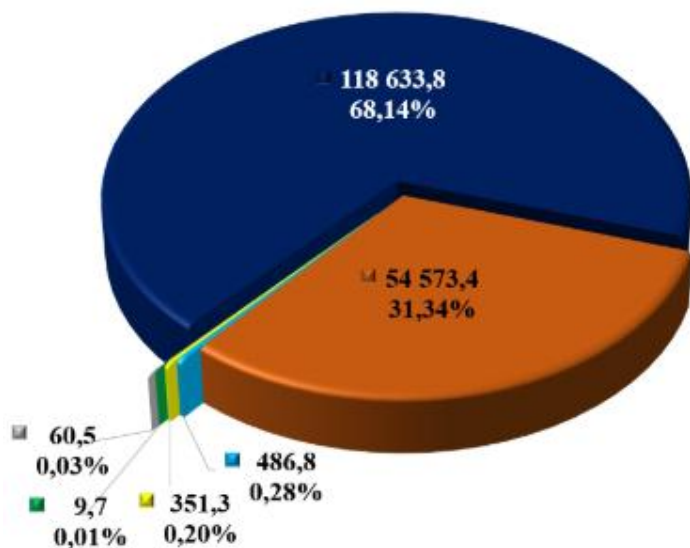

2021 рік 2022 рік

Структура офіційних трансфертів бюджету Рівненської міської територіальної громади за 2022 рік (загальний обсяг - 549 815,1 тис. грн.)

Доходи спеціального фонду бюджету (без офіційних трансфертів) (загальний обсяг - 174 115,5 тис. грн.)

68,14% Власні надходження бюджетних установ – 118 633,8 тис. грн.

31,34% Бюджет розвитку – 54 573,4 тис. грн.

0,28% Екологічний податок – 486,8 тис. грн.

0,20% Надходження коштів від відшкодування втрат сільськогосподарського виробництва – 351,3 тис. грн.

0,03% Відсотки за користування довгостроковим кредитом, що надається молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво та придбання житла – 60,5 тис. грн.

0,01% Грошові стягнення за шкоду, заподіяну порушенням природоохоронного законодавства – 9,7 тис. грн.

Надходження доходів до бюджету розвитку (тис. грн.)

Кошти від відчуження майна, що перебуває у комунальній власності

План на рік / Виконано

35 482,0 / 37 131,2 **104,6%**

Кошти від продажу землі

План на рік / Виконано

8 000,0 / 17 084,8 **213,6%**

Надходження коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту

План на рік / Виконано

0,0 / 357,4

Видатки бюджету Рівненської міської територіальної громади за 2022 рік за економічною класифікацією

(тис. грн., %)

Код	Економічна класифікація видатків бюджету	тис. грн.	%
2000	ПОТОЧНІ ВИДАТКИ	2 857 406,00	90,3%
2100	Оплата праці і нарахування на заробітну плату	1 511 917,80	47,8%
2210	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	73 656,00	2,3%
2220	Медикаменти та перев'язувальні матеріали	1 057,40	0,03%
2230	Продукти харчування	53 496,40	1,7%
2240	Оплата послуг (крім комунальних)	181 736,60	5,7%
2250	Видатки на відрядження	385,30	0,01%
2270	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	147 369,40	4,7%
2280	Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	10 407,50	0,3%
2400	Обслуговування боргових зобов'язань	694,40	0,02%
2610	Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	753 888,70	23,8%
2620	Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	32 762,60	1,0%
2700	Соціальне забезпечення	89 071,60	2,8%
2800	Інші поточні видатки	962,30	0,03%
3000	КАПІТАЛЬНІ ВИДАТКИ	304 633,60	9,6%
4000	КРЕДИТУВАННЯ	1 570,30	0,05%
	РАЗОМ	3 163 609,9	100,0%

Видатки бюджету розвитку Рівненської міської територіальної громади за 2022 рік
(загальний обсяг – 275 218,5 тис.грн.)

(тис. грн., %)

Код	Економічна класифікація видатків бюджету	тис.грн.	%
2000	ПОТОЧНІ ВИДАТКИ	25,60	0,01%
2280	Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	25,60	0,01%
3000	КАПІТАЛЬНІ ВИДАТКИ	275 192,90	99,99%
3110	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	34 966,60	12,7%
3120	Капітальне будівництво (придбання)	48 685,00	17,7%
3130	Капітальний ремонт	21 250,50	7,7%
3140	Реконструкція та реставрація	20 812,90	7,6%
3200	Капітальні трансфери	149 477,90	54,3%
	РАЗОМ	275 218,50	100,0%

ДОДАТОК Б

**Звіт про виконання бюджету Рівненської міської територіальної громади
за 2023 рік**

I. Код бюдж.класифік.	Найменування (доходи)	Разом	
		План на 2023 рік	Виконано за 2023 рік
1	2	11=3+7	12=4+8
10000000	Податкові надходження	2 672 027,0	2 717 695,1
11000000	Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості	1 805 583,8	1 814 656,6
11010000	Податок та збір на доходи фізичних осіб	1 805 200,6	1 814 058,4

11020000	Податок на прибуток підприємств	383,2	598,2
13000000	Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів	45,0	68,8
13030000	Рентна плата за користування надрами загальнодержавного значення	45,0	68,8
14000000	Внутрішні податки на товари та послуги	252 100,0	254 318,3
14020000	Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)	4 100,0	12 405,1
14021900	Пальне	4 100,0	12 405,1
14030000	Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції)	59 400,0	47 301,9
14031900	Пальне	59 400,0	47 301,9
14040000	Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів	188 600,0	194 611,3
18000000	Місцеві податки та збори, що сплачуються (перераховуються) згідно з Податковим кодексом України	613 599,2	647 928,5
18010000	Податок на майно, всього	204 473,4	214 292,7
	в тому числі:		
	- податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	71 111,6	77 362,9
	- плата за землю	132 811,8	136 168,1
	- транспортний податок	550,0	761,7
18030000	Туристичний збір	880,5	1 223,3
18050000	Єдиний податок	408 245,3	432 412,5
19000000	Інші податки та збори	699,0	722,9
19010000	Екологічний податок	699,0	722,9
20000000	Неподаткові надходження	202 496,6	224 527,7
21000000	Доходи від власності та підприємницької діяльності	8 984,8	10 909,1
21080900	Штрафні санкції за порушення законодавства про патентування, за порушення норм регулювання обігу готівки та про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг	0,0	21,7
21081100	Адміністративні штрафи та інші санкції	8 219,3	9 753,7
21081500	Адміністративні штрафи та штрафні санкції за порушення законодавства у сфері виробництва та обігу алкогольних напоїв та тютюнових виробів	665,5	1 007,8

21082400	Кошти гарантійного та реєстраційного внесків, що визначені Законом України "Про оренду державного та комунального майна", які підлягають перерахуванню оператором електронного майданчика до відповідного бюджету	100,0	89,5
21110000	Надходження коштів від відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва	0,0	36,4
22000000	Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	59 808,2	60 268,5
22010000	Плата за надання адміністративних послуг	28 617,5	30 059,4
22010300	Адміністративний збір за проведення державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань	813,5	980,4
22012500	Плата за надання інших адміністративних послуг	26 560,0	27 624,9
22012600	Адміністративний збір за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень	1 224,0	1 374,4
22012900	Плата за скорочення термінів надання послуг у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень і державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, а також плата за надання інших платних послуг, пов'язаних з такою державною реєстрацією	20,0	79,7
22080400	Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності	30 890,7	30 020,6
22090000	Державне мито	300,0	188,5
24000000	Інші неподаткові надходження	5 107,9	6 247,4
24060000	Інші надходження	4 993,6	6 098,8
24060300	Інші надходження	3 300,0	4 273,4
24062100	Грошові стягнення за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності	5,0	10,0

24062200	Кошти за шкоду, що заподіяна на земельних ділянках державної та комунальної власності, які не надані у користування та не передані у власність, внаслідок їх самовільного зайняття, використання не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриття (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу; відшкодування збитків за погіршення якості ґрунтового покриття тощо та за неодержання доходів у зв'язку з тимчасовим невикористанням земельних ділянок	1 688,6	1 815,4
24110900	Відсотки за користування довгостроковим кредитом, що надається з місцевих бюджетів молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	55,0	89,2
24170000	Надходження коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту	59,3	59,4
25000000	Власні надходження бюджетних установ	128 595,7	147 102,7
30000000	Доходи від операцій з капіталом	31 208,2	38 198,7
31000000	Надходження від продажу основного капіталу	7 179,5	7 510,6
31010200	Кошти від реалізації безхазяйного майна, знахідок, спадкового майна, майна, одержаного територіальною громадою в порядку спадкування чи дарування, а також валютні цінності і грошові кошти, власники яких невідомі	50,0	88,9
31020000	Надходження коштів від Державного фонду дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння	0,5	0,0
31030000	Кошти від відчуження майна, що належить Автономній Республіці Крим, та майна, що перебуває в комунальній власності	7 129,0	7 421,7
33010000	Кошти від продажу землі	24 028,7	30 688,1
900101	Разом доходів	2 905 731,8	2 980 421,5
40000000	Офіційні трансферти	577 618,0	572 867,0
41000000	Від органів державного управління	577 618,0	572 867,0
41030000	Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам	518 811,5	518 811,5
41050000	Субвенції з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам	58 806,5	54 055,5
900104	ВСЬОГО	3 483 349,8	3 553 288,5

гра
мно
ї
кла
сиф

Разом

Найменування (видатки та кредитування)		План на 2023 рік	Виконано за 2023 рік
1	2	11=3+7	12=4+8
0100	Державне управління	220 756,2	209 427,4
1000	Освіта	1 805 620,3	1 700 393,2
2000	Охорона здоров'я	207 925,8	200 887,0
3000	Соціальний захист та соціальне забезпечення	219 602,4	201 187,3
3030	Надання пільг з оплати послуг зв'язку, інших передбачених законодавством пільг окремим категоріям громадян та компенсації за пільговий проїзд окремих категорій громадян	25 641,6	25 303,8
3104	Забезпечення соціальними послугами за місцем проживання громадян, які не здатні до самообслуговування у зв'язку з похилим віком, хворобою, інвалідністю	26 486,1	26 355,8
3110	Заклади і заходи з питань дітей та їх соціального захисту	254,3	191,7
3120	Здійснення соціальної роботи з вразливими категоріями населення	2 276,3	2 101,9
3130	Реалізація державної політики у молодіжній сфері	18 661,7	16 147,1
3140	Оздоровлення та відпочинок дітей (крім заходів з оздоровлення дітей, що здійснюються за рахунок коштів на оздоровлення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи)	12 351,5	11 936,0
3160	Надання соціальних гарантій фізичним особам, які надають соціальні послуги громадянам похилого віку, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги	5 437,4	5 202,9
3210	Організація та проведення громадських робіт	1 427,6	526,9
3220	Грошова компенсація за належні для отримання жилі приміщення для окремих категорій населення відповідно до законодавства	42 956,2	42 468,2

3230	<i>Видатки, пов'язані з наданням підтримки внутрішньо переміщеним та/або евакуйованим особам у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні</i>	1 200,0	1 200,0
3240	<i>Інші заклади та заходи</i>	82 909,7	69 753,0
4000	Культура і мистецтво	85 596,0	79 186,6
5000	Фізична культура і спорт	99 071,5	95 724,5
6000	Житлово-комунальне господарство	562 793,0	462 086,5
6010	<i>Утримання та ефективна експлуатація об'єктів житлово-комунального господарства</i>	20 828,0	17 089,5
6020	<i>Забезпечення функціонування підприємств, установ та організацій, що виробляють, виконують та/або надають житлово-комунальні послуги</i>	4 095,0	3 783,4
6030	<i>Організація благоустрою населених пунктів</i>	525 424,5	431 587,2
6080	<i>Реалізація державних та місцевих житлових програм</i>	6 130,0	5 699,6
6090	<i>Інша діяльність у сфері житлово-комунального господарства</i>	6 315,5	3 926,8
7000	Економічна діяльність	258 704,1	170 651,4
7130	<i>Здійснення заходів із землеустрою</i>	428,0	181,7
7300	<i>Будівництво та регіональний розвиток</i>	72 064,1	22 464,3
7310	<i>Будівництво об'єктів житлово-комунального господарства</i>	44 560,7	6 250,5
7320	<i>Будівництво об'єктів соціально-культурного призначення</i>	7 091,1	1 114,1
7330	<i>Будівництво інших об'єктів комунальної власності</i>	9 271,6	5 084,7
7340	<i>Проектування, реставрація та охорона пам'яток архітектури</i>	174,8	88,2
7360	<i>Виконання інвестиційних проектів</i>	9 965,9	9 926,8
7370	<i>Реалізація інших заходів щодо соціально-економічного розвитку територій</i>	1 000,0	
7420	<i>Забезпечення надання послуг з перевезення пасажирів електротранспортом</i>	100 000,0	100 000,0
7450	<i>Інша діяльність у сфері транспорту</i>	6 000,0	4 523,8
7530	<i>Інші заходи у сфері зв'язку, телекомунікації та інформатики</i>	199,7	90,0
7610	<i>Сприяння розвитку малого та середнього підприємництва</i>	3 395,0	2 087,4
7640	<i>Заходи з енергозбереження</i>	14 410,0	5 539,3
7660	<i>Підготовка земельних ділянок несільськогосподарського призначення або прав на них комунальної власності для продажу на земельних торгах та проведення таких торгів</i>	13,5	12,6

7670	<i>Внески до статутного капіталу суб'єктів господарювання</i>	31 395,0	24 985,2
7680	<i>Членські внески до асоціацій органів місцевого самоврядування</i>	556,0	551,6
7690	<i>Інша економічна діяльність</i>	30 242,8	10 215,5
8000	Інша діяльність	102 798,4	60 470,7
8110	<i>Заходи із запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха</i>	27 134,5	25 291,8
8220	<i>Заходи та роботи з мобілізаційної підготовки місцевого значення</i>	30,0	
8230	<i>Інші заходи громадського порядку та безпеки</i>	6 961,2	4 889,1
8240	<i>Заходи та роботи з територіальної оборони</i>	44 979,3	26 955,8
8310	<i>Запобігання та ліквідація забруднення навколишнього природного середовища</i>	1 961,7	110,4
8340	<i>Природоохоронні заходи за рахунок цільових фондів</i>	1 846,4	153,6
8600	<i>Обслуговування місцевого боргу</i>	39,8	39,8
8710	<i>Резервний фонд місцевого бюджету</i>	16 815,3	
8775	<i>Інші заходи за рахунок коштів резервного фонду місцевого бюджету</i>	3 030,2	3 030,2
900201	УСЬОГО	3 562 867,7	3 180 014,6
9110	<i>Реверсна дотація</i>	160 733,1	160 733,1
9800	<i>Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів</i>	58 170,7	47 316,0
900202	Разом	3 781 771,5	3 388 063,7
9770	<i>Інші субвенції з місцевого бюджету</i>	185 044,7	181 958,5
900203	УСЬОГО	3 966 816,2	3 570 022,2
	<i>* у складі видатків бюджету видатки бюджету розвитку (спеціальний фонд)</i>	678 849,5	475 615,5
III.	Кредитування	340,5	-1 244,3
8821	<i>Надання кредиту</i>	1 440,5	
8822	<i>Повернення кредиту</i>	-1 100,0	-1 244,3

	Разом (видатки та кредитування)	3 967 156,7	3 568 777,9
IV.	Фінансування місцевих бюджетів		
	Дефіцит (-) / профіцит (+)	-483 806,9	-15 489,4
200000	Внутрішнє фінансування	483 806,9	15 489,4
205000	Фінансування за рахунок залишків коштів на рахунках бюджетних установ	2 593,1	-27 204,1
205100	На початок періоду	2 593,1	17 767,0
205200	На кінець періоду		44 970,1
205300	Інші розрахунки		-1,0
208000	Фінансування за рахунок зміни залишків коштів бюджетів	483 836,6	45 316,3
208100	На початок періоду	493 836,6	484 889,1
208200	На кінець періоду	10 000,0	439 483,4
208300	Інші розрахунки		-89,4
208400	Кошти, що передаються із загального фонду бюджету до бюджету розвитку (спеціального фонду)		
301000	Позики, надані міжнародними організаціями економічного розвитку	-2 622,8	-2 622,8
301200	Погашено позик	-2 622,8	-2 622,8
400000	Фінансування за борговими операціями	-2 622,8	-2 622,8
401000	Запозичення		
402000	Погашення	-2 622,8	-2 622,8
600000	Фінансування за активними операціями	486 429,7	18 112,2
602000	Зміни обсягів бюджетних коштів	486 429,7	18 112,2
602100	На початок періоду	496 429,7	502 656,1
602200	На кінець періоду	10 000,0	484 453,5
602300	Інші розрахунки		-90,4
602400	Кошти, що передаються із загального фонду бюджету до бюджету розвитку (спеціального фонду)		
900460	Разом коштів, отриманих з усіх джерел фінансування бюджету за типом боргового зобов'язання	483 806,9	15 489,4
	Обсяг місцевого боргу		

ДОДАТОК В

Звіт про виконання бюджету Рівненської міської територіальної громади
за 2024 рік

I.		Разом	
Код бюдж.класифік.	Найменування (доходи)	План на 2024 рік	Виконано за 2024 рік
1	2	11=3+7	12=4+8
10000000	Податкові надходження	2 843 761,2	2 881 954,8
11000000	Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості	1 717 443,4	1 756 638,0
11010000	Податок та збір на доходи фізичних осіб	1 715 722,3	1 754 477,0
11020000	Податок на прибуток підприємств	1 721,1	2 161,0
12000000	Податки на власність	0,0	4,3
12020000	Податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів	0,0	4,3
13000000	Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів	70,0	82,9
13030000	Рентна плата за користування надрами загальнодержавного значення	70,0	82,9
14000000	Внутрішні податки на товари та послуги	302 696,4	275 759,6
14020000	Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)	16 954,8	11 602,1
14021900	Пальне	16 954,8	11 602,1
14030000	Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції)	59 458,4	71 479,6
14031900	Пальне	59 458,4	71 479,6
14040000	Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів	226 283,2	192 677,9
18000000	Місцеві податки та збори, що сплачуються (перераховуються) згідно з Податковим кодексом України	822 661,0	848 478,3

18010000	Податок на майно, всього	237 281,4	242 846,8
	в тому числі:		
	- податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	88 342,5	93 218,3
	- плата за землю	148 038,9	148 535,5
	- транспортний податок	900,0	1 093,0
18030000	Туристичний збір	1 432,6	1 309,4
18050000	Єдиний податок	583 947,0	604 322,1
19000000	Інші податки та збори	890,4	991,7
19010000	Екологічний податок	890,4	991,7
20000000	Неподаткові надходження	239 520,0	254 663,8
21000000	Доходи від власності та підприємницької діяльності	16 370,0	19 405,4
21080900	Штрафні санкції за порушення законодавства про патентування, за порушення норм регулювання обігу готівки та про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг		-11,7
21081100	Адміністративні штрафи та інші санкції	13 800,0	16 414,2
21081500	Штрафні санкції, що застосовуються відповідно до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального»	2 190,0	2 516,5
21081700	Плата за встановлення земельного сервітуту, за надання права користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис), для забудови (суперфіцій)	0,0	8,1
21081800	Адміністративні штрафи за адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі	280,0	430,6
21082400	Кошти гарантійного та реєстраційного внесків, що визначені Законом України "Про оренду державного та комунального майна", які підлягають перерахуванню оператором електронного майданчика до відповідного бюджету	100,0	47,7

22000000	Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	74 181,0	78 406,0
22010000	Плата за надання адміністративних послуг	40 266,0	42 078,6
22010300	Адміністративний збір за проведення державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань	930,0	1 062,7
22012500	Плата за надання інших адміністративних послуг	37 750,0	39 205,9
22012600	Адміністративний збір за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень	1 446,0	1 663,1
22012900	Плата за скорочення термінів надання послуг у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень і державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, а також плата за надання інших платних послуг, пов'язаних з такою державною реєстрацією	140,0	146,9
22020000	Плата за ліцензії у сфері діяльності з організації та проведення азартних ігор і за ліцензії на випуск та проведення лотерей	1 125,0	1 125,0
22020400	Плата за ліцензії на провадження діяльності з організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів	1 125,0	1 125,0
22080400	Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності	32 540,0	34 916,8
22090000	Державне мито	250,0	285,6
24000000	Інші неподаткові надходження	4 766,1	10 427,8
24060000	Інші надходження	4 673,1	10 169,9
24060300	Інші надходження	4 000,0	9 279,8
24062100	Грошові стягнення за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності	10,0	5,4

24062200	Кошти за шкоду, що заподіяна на земельних ділянках державної та комунальної власності, які не надані у користування та не передані у власність, внаслідок їх самовільного зайняття, використання не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу; відшкодування збитків за погіршення якості ґрунтового покриву тощо та за неодержання доходів у зв'язку з тимчасовим невикористанням земельних ділянок	663,1	884,7
24110900	Відсотки за користування довгостроковим кредитом, що надається з місцевих бюджетів молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	93,0	87,2
24170000	Надходження коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту	0,0	170,7
25000000	Власні надходження бюджетних установ	144 202,9	146 424,6
30000000	Доходи від операцій з капіталом	69 664,1	86 367,9
31000000	Надходження від продажу основного капіталу	8 302,4	18 668,1
31010200	Кошти від реалізації безхазяйного майна, знахідок, спадкового майна, майна, одержаного територіальною громадою в порядку спадкування чи дарування, а також валютні цінності і грошові кошти, власники яких невідомі	50,0	63,3
31030000	Кошти від відчуження майна, що належить Автономній Республіці Крим, та майна, що перебуває в комунальній власності	8 252,4	18 604,7
33010000	Кошти від продажу землі	61 361,7	67 699,8
900101	Разом доходів	3 152 945,3	3 222 986,5
40000000	Офіційні трансферти	876 824,1	852 172,2
41000000	Від органів державного управління	876 824,1	852 172,2
41030000	Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам	693 548,4	678 255,6
41040000	Дотації з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам	738,6	738,6
41050000	Субвенції з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам	182 537,1	173 178,0
900104	ВСЬОГО	4 029 769,4	4 075 158,7

Код програмної класифікації	Найменування (видатки та кредитування)	Разом	
		План на 2024 рік	Виконано за 2024 рік
1	2	11=3+7	12=4+8
0100	Державне управління	248 287,3	237 334,3
1000	Освіта	2 166 503,8	1 992 479,3
2000	Охорона здоров'я	223 484,4	212 849,2
3000	Соціальний захист та соціальне забезпечення	358 069,3	338 635,5
3030	Надання пільг з оплати послуг зв'язку, інших передбачених законодавством пільг окремим категоріям громадян та компенсації за пільговий проїзд окремих категорій громадян	17 580,0	16 599,7
3104	Забезпечення соціальними послугами за місцем проживання громадян, які не здатні до самообслуговування у зв'язку з похилим віком, хворобою, інвалідністю	36 382,4	33 418,0
3110	Заклади і заходи з питань дітей та їх соціального захисту	640,5	403,2
3120	Здійснення соціальної роботи з вразливими категоріями населення	2 990,3	2 834,1
3130	Реалізація державної політики у молодіжній сфері	21 181,7	19 887,8
3140	Оздоровлення та відпочинок дітей (крім заходів з оздоровлення дітей, що здійснюються за рахунок коштів на оздоровлення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи)	16 726,1	16 256,5
3160	Надання соціальних гарантій фізичним особам, які надають соціальні послуги громадянам похилого віку, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги	7 785,0	7 504,7
3193	Забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб та окремі заходи з підтримки осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України		27,9
3210	Організація та проведення громадських робіт	1 368,7	681,1

3220	<i>Грошова компенсація за належні для отримання жилі приміщення для окремих категорій населення відповідно до законодавства</i>	86 209,6	86 182,8
3230	<i>Видатки, пов'язані з наданням підтримки внутрішньо переміщеним та/або евакуйованим особам у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні</i>	2 800,0	1 326,4
3240	<i>Інші заклади та заходи</i>	164 159,3	153 513,3
4000	Культура і мистецтво	98 396,3	93 384,7
5000	Фізична культура і спорт	102 588,6	98 859,6
6000	Житлово-комунальне господарство	488 711,9	457 255,2
6010	<i>Утримання та ефективна експлуатація об'єктів житлово-комунального господарства</i>	21 443,0	17 471,7
6020	<i>Забезпечення функціонування підприємств, установ та організацій, що виробляють, виконують та/або надають житлово-комунальні послуги</i>	11 719,2	11 192,0
6030	<i>Організація благоустрою населених пунктів</i>	438 978,0	412 630,3
6080	<i>Реалізація державних та місцевих житлових програм</i>	12 321,7	11 948,6
6090	<i>Інша діяльність у сфері житлово-комунального господарства</i>	4 250,0	4 012,6
7000	Економічна діяльність	507 153,3	464 272,7
7130	<i>Здійснення заходів із землеустрою</i>	246,1	233,2
7300	<i>Будівництво та регіональний розвиток</i>	85 432,5	79 377,4
7310	<i>Будівництво об'єктів житлово-комунального господарства</i>	3 683,1	2 118,4
7320	<i>Будівництво об'єктів соціально-культурного призначення</i>	47 839,6	44 746,7
7330	<i>Будівництво інших об'єктів комунальної власності</i>	33 823,2	32 429,6
7340	<i>Проектування, реставрація та охорона пам'яток архітектури</i>	86,6	82,7
7420	<i>Забезпечення надання послуг з перевезення пасажирів електротранспортом</i>	136 000,0	135 611,8
7450	<i>Інша діяльність у сфері транспорту</i>	6 450,0	5 728,4
7610	<i>Сприяння розвитку малого та середнього підприємництва</i>	1 995,0	1 771,3
7640	<i>Заходи з енергозбереження</i>	26 809,4	19 318,5
7660	<i>Підготовка земельних ділянок несільськогосподарського призначення або прав на них комунальної власності для продажу на земельних торгах та проведення таких торгів</i>	53,5	39,9
7670	<i>Внески до статутного капіталу суб'єктів господарювання</i>	52 557,7	51 352,5

7680	Членські внески до асоціацій органів місцевого самоврядування	2 412,0	2 411,0
7690	Інша економічна діяльність	195 197,1	168 428,7
8000	Інша діяльність	245 384,1	198 181,8
8110	Заходи із запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	15 380,5	13 992,8
8220	Заходи та роботи з мобілізаційної підготовки місцевого значення	30,0	
8230	Інші заходи громадського порядку та безпеки	7 193,2	6 943,5
8240	Заходи та роботи з територіальної оборони	215 889,8	172 845,1
8340	Природоохоронні заходи за рахунок цільових фондів	900,4	
8600	Обслуговування місцевого боргу	113,0	
8710	Резервний фонд місцевого бюджету	1 460,5	
8775	Інші заходи за рахунок коштів резервного фонду місцевого бюджету	4 416,7	4 400,4
900201	УСЬОГО	4 438 579,0	4 093 252,3
9800	Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів	70 070,5	64 534,2
900202	Разом	4 508 649,5	4 157 786,5
9770	Інші субвенції з місцевого бюджету	23 894,7	23 524,3
900203	УСЬОГО	4 532 544,2	4 181 310,8
	* у складі видатків бюджету видатки бюджету розвитку (спеціальний фонд)	840 208,2	665 476,8
III.	Кредитування	693,0	132,6
8821	Надання кредиту	2 214,7	2 132,3
8822	Повернення кредиту	-1 521,7	-1 999,7
	Разом (видатки та кредитування)	4 533 237,2	4 181 443,4
IV.	Фінансування місцевих бюджетів		
	Дефіцит (-) / профіцит (+)	-503 467,8	-106 284,7
200000	Внутрішнє фінансування	503 467,8	106 284,7

205000	Фінансування за рахунок залишків коштів на рахунках бюджетних установ	8 047,6	-16 389,2
205100	На початок періоду	8 047,6	44 970,2
205200	На кінець періоду		56 452,0
205300	Інші розрахунки		-4 907,4
208000	Фінансування за рахунок зміни залишків коштів бюджетів	433 252,8	122 673,9
208100	На початок періоду	601 786,8	439 483,4
208200	На кінець періоду	168 534,0	316 809,5
208300	Інші розрахунки		52 208,7
208400	Кошти, що передаються із загального фонду бюджету до бюджету розвитку (спеціального фонду)		
400000	Фінансування за борговими операціями	62 167,4	
401000	Запозичення	62 198,5	
402000	Погашення	-31,1	
600000	Фінансування за активними операціями	441 300,4	106 284,7
602000	Зміни обсягів бюджетних коштів	441 300,4	106 284,7
602100	На початок періоду	609 834,4	484 453,6
602200	На кінець періоду	168 534,0	373 261,5
602300	Інші розрахунки		-4 907,4
602400	Кошти, що передаються із загального фонду бюджету до бюджету розвитку (спеціального фонду)		
900460	Разом коштів, отриманих з усіх джерел фінансування бюджету за типом боргового зобов'язання	503 467,8	106 284,7

Звіт подібності

метадані

Назва організації

National University of Water and Environmental Engineering

Заголовок

Диплом фінал (2).pdf

Автор

Науковий керівник / Експерт

Панасюк Інна МиколаївнаПанасюк Інна Миколаївна

підрозділ

National University of Water and Environmental Engineering

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

15307

Кількість слів

120972

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		1
Інтервали		0
Мікропробіли		0
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)		20

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Копір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз			Копір тексту
ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	http://antibotan.com/file.html?work_id=485140	18	0.12 %
2	https://economyandsociety.in.ua/journals/9_ukr/181.pdf	18	0.12 %
3	https://www.slideshare.net/ssuser662abb1/ss-86283957	16	0.10 %
4	https://www.slideshare.net/ssuser662abb1/ss-86283957	15	0.10 %
5	https://oip.cibs.ubs.edu.ua/files/1601/16klasmb.pdf	15	0.10 %